

Cinični porog pravici in človečnosti

Obsodba ameriškega sodišča v Nürnbergu proti doema nemškima maršalom Wilhelmu Listu in Von Weichsu ter 11 drugim generalom zaradi zločinov, ki so jih izorili med okupacijo v Grčiji Jugoslavi in Albaniji, mora užaliti in ogorčiti slehernega poštenega človeka. Zlasti mi Jugoslavan, pa tudi drugi narodi na Balkanu, ki so občutili vse strahote nemške nacistične okupacije, se zavedamo, da je ni dovolj ostre kazni, ki bi zadostila za deset tisoče postreljenih talcev, zverinsko pobitih ujetih partizanov, za mučniško smrt sto in sto živih zažganih ljudi.

Zato slehernega partizana, slehernega rodoljuba, slehernega žrtev nacističnih grozodejstev ni globoko užalila samo izredno mila sodba ameriškega sodišča, temveč jih je še bolj ogorčil pravedek ameriškega sodnika Charlesa Wenerstrooma, ki ne pomeni samo blatenje rodoljubov in partizanov Jugoslavije, Albanije in Grčije, temveč predosem opravičevanje in sankcioniranje tistih metod uovanja »novega reda«, ki jih obsoja najosnovnejši in najbolj primitivni čut humanosti slehernega človeškega bitja.

»Nemški vojaki so bili žrtev nepričakovanih napadov sovražnika, ki ga niso mogli pripraviti do odkritega boja. Pripravljanje zased nemških četam je bila običajna praksa. Nemške vojake so pogosto mučili in pobijali. Ujeti člani ilegalnih čet niso imeli pravice, da bi ravnali z njimi kakor z vojnimi ujetniki. Proti obtoženim se ne more pravilno navesti nobena obtožba za pobijanje takih ujetih članov sil odpora. Ustrelitev je bil edini način, s katerim se je mogla kaka vojska zavarovati pred taktično napadano take oborožene sile... Vsi znani zakoni pravice, da se talci morejo jemati in postreliti zaradi vzdrževanja reda,« ki je rečeno v pravedoreku ameriškega sodnika Wenerstrooma.

Postala je že običajna praksa sodišč imperialističnih veselil, da rešujejo glave notornim nacističnim vojnim zločincem, ker v svojih avanturističnih načrtih in pretenzijah na svetovno gospodarstvo računajo na njihovo sodelovanje. Toda v tem primeru ameriškega sodišča prav gotovo ne gre samo za glave nekaterih vojnih zločincem. Tu gre za vse nekaj drugega. Tu gre za opravičevanje tistih hitlerjevskih fašističnih metod, ki se jih danes imperialisti znova poslužujejo v borbi proti svobodoljubnemu ljudstvu Grčije, v Indokini, Indoneziji in Kitajski.

Prav tako kot so fašistični barbari uvažali Hitlerjev »novi« red z brezobzirnim gaženjem najosnovnejših človeških pravic in najosnovnejših mednarodnih zakonov, tako tudi danes sodni aparat Hitlerjevih naslednikov — ameriških imperialistov s takimi pravedoreki ne samo pljuje na mednarodne zakone (50. člen haške konvencije, moskvska, jaltška in teheranska deklaracija ustanovna listina medzavezniškega vojnega sodišča, 4. haška konvencija in ženevska konvencija o vojnih ujetnikih), temveč poskuša legalizirati najstrašnejše zločine v zgodovini človeštva.

Kdo se ob teh besedah ameriškega sodnika Wenerstrooma ne spominja proslulih nacističnih »Bekanntmachung«, komu ob teh besedah ne vstajajo pred očmi slike tisočev zverinsko postreljenih talcev v Kragujevcu, v Kraljevcu, strahotne slike poslopj, v katerih so živi goreli starci, matere z otroki na prsih? Slehernemu vzkipi v prsih globoka mržnja in stud do nacističnih zločincev in njihovih današnjih advokatov, ko se spominja v vetru pozibavajočih se trupel tisočev in tisočev talcev, obesjenih na drevesa in ulične svetilke.

»Talci se smejo jemati in postreliti zaradi vzdrževanja reda,« pravi ameriški sodnik Wenerstroom. Tako sta nekaj govorila tudi Gobbels in Himmler. Toda njih besede in zverstvo nacistov niso mogle zadržati in prestrašiti svobodoljubnih narodov, da ne bi strli na kosteh milijonov v Mauthausenu, Dachau in Belsenu pobitih žrtev zasnovani »novi« red. Po vseh teh strahotnih žrtvah in trpljenju, ki so ga morali prispovati ljudje, da so se osvobodili nacističnega barbarstva, zvenijo besede ameriškega sodnika Wenerstrooma kot brezprimeren ciničen zasmev vsemu temu trpljenju, kot brezobzirna negacija vseh človeških vrednot.

Vendar te besede danes niso slučajen anahronizem, kot ni slučajno, da je ameriški sodnik Wenerstroom v obravnavi sodbe govoril o Marschallovem načrtu, Trumanovi doktrini in »ameriškem načinu življenja«. Svobodoljubnim narodom sveta so doletne izkušnje po končani drugi svetovni vojni potrdile, da ni bistvenih razlik med nacističnimi metodami uovanja in ščitenja »novega reda« na eni ter med imperialističnimi metodami uovanja in ščitenja »ameriškega načina življenja« na drugi strani. Tudi danes pod komando ameriških oficirjev v Grčiji

PO RAZSODBI AMERIŠKEGA VOJASKEGA SODIŠČA V NURNBERGU

Hujšega potvarjanja zgodovine in pravice si ni mogoče zamisliti

je izjavil veleposlanik FLRJ v ZDA Sava Kosanović

New York, 25. februarja (Tanjug). Jugoslovanski veleposlanik v ZDA Kosanović je dal dopisniku Associated Pressa izjavo v zvezi z obsodbo, ki jo je izreklo vojaško sodišče v Nürnbergu nad vojnimi zločinci nacističnim feldmaršalom Listom in sedmoroce drugih nacističnih generalov.

Kosanović je izjavil, da je ta obsodba nepojmljiva in da se ne čudi, če reakcionarni ameriški listi niso pojasnili ameriški javnosti te odsodbe, ker bi se velika večina ameriške javnosti zgražala nad tem.

Kosanović je omenil, da so bili ti nacistični komandanti obtoženi zločinov, ki so jih zagrešili v Jugoslaviji, Alba-

niji in Grčiji, in je po citiranju posameznih odstavkov obsodbe izjavil, da si »ne more zamisliti hujšega potvarjanja zgodovine in pravice.« Posebno je opozoril na stališče sodišča, da partizani niso »polnopravni vojaki« in da obtoženi niso krivi ubijanja jetnikov.

V zvezi s tem je omenil pozive, ki sta jih pošiljala Roosevelt in Churchill narodom Evrope za odpor proti Hitlerjevi Nemčiji in jih osterbovala z orožjem in sredstvi za sabotažo. Po tej obsodbi sta tudi Roosevelt in Churchill kriva — je rekel Kosanović. Vzpodbujala sta k »nenadnim napadom« in oskrbovala napadalce za take akcije. Uspoštevala torej nista »predpisov mednarodnega prava«.

Norveško ljudstvo obsoja razsodbo ameriškega sodišča

Oslø, 25. februarja (Tass). Sklepi ameriškega vojaškega sodišča v Nürnbergu o oprostitvi hitlerjevskih generalov Rendulitscha kljub dejstvu, da je odgovoren za strašno uničenje v Finmarki, severni pokrajini Norveške, je povzročil veliko nejevoljo v širokih krogih norveške javnosti.

Škoda, povzročena pokrajini Finmark, piše »Arbeiterbladet« je tako velika, da so lahko člani sodišča celo sedaj po treh letih ugotovili tam dokaze, da so čete pod Rendulitschevim poveljstvom dejansko zravnale z zemljo ta del Norveške.

»Aftenposten« poroča, da je norveški minister Peder Holt na prošnjo, naj bi povedal svoje mišljenje o sodbi, izjavil: Ker nisem bil navzoč pri razpravi, zelo

teško razumem postopek sodišča. Če bi bila razprava v Finmarki, bi sodišče izreklo drugačno sodbo.

»Dagbladet« prinaša članek z naslovom »Prebivalstvo Finmarke ne razume, zakaj je bil Rendulitsch oproščen«, v katerem je rečeno: oprostitve Rendulitscha, ki je izdal med vojno naredbo, naj se pože celotna pokrajina Finmark, je za vsa Norveško popolnoma nepričakovana: Rendulitsch je dal nalog o izselitvi velikega dela prebivalstva in o požigu ter razstrelitvi vsega, kar se je moglo požgati ali razstreliti. Prebivalstvo Finmarke ne more razumeti tega sklepa nürnbergskega vojaškega sodišča: Rendulitscheva oprostitve pomeni, da se v bodoči vojni vojaški poveljniki ne bodo bali požigati hiš državljanom.

Madžarska vladna delegacija se je vrnila v Budimpešto

Budimpešta, 25. febr. Delegacija madžarske vlade, ki je v Moskvi podpisala pogodbo o prijateljstvu, sodelovanju in medsebojni pomoči s Sovjetsko zvezo, se je vrnila včeraj v Budimpešto.

Po povratku iz Moskve je predsednik madžarske vlade Lajos Dinnyes govoril na železniški postaji in med drugim dejal: »Največji uspeh je v tem, da smo sklenili pogodbo o prijateljstvu, sodelovanju in medsebojni pomoči s Sovjetsko zvezo. Tako smo v manj kot treh letih po krvavi vojni postali zavezniki velike sile, ki vodi demokratične narode sveta. Postali smo pomembni činitelj v fronti miroljubnih

narodov, ob sili katere se bodo razbile vojnoključne in imperialistične težnje.«

Predsednik vlade in generalni sekretar Komunistične partije Matias Rakosi je dal izjavo sodelavcu madžarskega časopisa »Szabad Nep« o pomenu podpisane pogodbe. Rakosi je poudaril, da je bila s ta pogodbo Madžarska sprejeta v družino svobodoljubnih in naprednih narodov in da je pogodba največji dosednji uspeh madžarske zunanje politike.

Generalni sekretar socialnodemokratske stranke Arpad Szakasits je izjavil sodelavcu glasila stranke »Nepsava«, da predstavlja madžarsko-sovjetska pogodba nov uspeh za utrditev mira.

Kriza v madžarski socialdemokratski stranki

Budimpešta, 25. febr. (Tanjug). Namestnik generalnega sekretarja KP Madžarske Mihály Farkas je v svojem predavanju o krizi v socialnodemokratski stranki poudaril:

»Z odstranitvijo desničarjev iz vodstva velikih podjetij in organizacij socialnodemokratske stranke so odpravljene vse zapreke, ki jih je desno krilo v treh letih umetno gradilo med pripadniki dveh delavskih strank. V tej borbi so pokazali nekateri funkcionarji in delavske množice socialnodemokratske stranke visoko politično zavest. Z velikanskimi koraki se približujejo Komunistični partiji, kateri ugled je v zadnjem času zelo narasel tudi med socialnodemokratskimi množicami. Utrdila se je zveza med komunističnimi in socialnodemokratskimi delavci in ideja delavske enotnosti je dobila novo vsebino.« Farkas je naglasil, da se je delavski razred z zmagjo, izvo-

jevano nad desnim krilom, približal k uresničenju enotne delavske partije.

Notranje spremembe v socialnodemokratski stranki Madžarske se nadaljujejo. Namestnik generalnega sekretarja stranke Marosan je objavil, da je eden od voditeljev desnega krila Imre Szegely izključen iz stranke.

»Kis Ujsag« poroča, da sta načelnika mest Győr in Pecs socialdemokrata Udvarozs in Tolnay podala ostavko.

Izvršna odbora socialnodemokratske stranke v Szegedinu in Keeskemetu sta razpuščena, na njuno mesto pa so izvolili nova odbora.

Časopis pravi, da hoče vstopiti dnevno kakih 4- do 5000 bivših članov socialnodemokratske stranke v Komunistično partijo.

Kakor poroča »Kis Ujsag«, je bivši minister za industrijo Antal Ban odpotoval v inozemstvo.

minister Ana Pauker, notranji minister Teoharij Giorgescu, minister za informacije Oktav Livezeanu, minister za umetnost Jon Pas, generalni sekretar zunanega ministrstva Vojtinovic in pooblaščen minister dr. Mezinchescu. Z rumunsko vladno delegacijo je odpotoval v Varšavo tudi poljski veleposlanik v Rumuniji Peter Szlimansky.

Gheorghiu-Dej, gen. sekretar Rumunske delavske stranke

Bukarešta, 25. februarja (Tanjug). Sinoči je bila seja Centralnega komiteja Rumunske delavske stranke, na kateri je bil izvoljen politburo 13 članov in petih namestnikov. Gheorghiu-Dej je bil izvoljen za generalnega sekretarja, Ana Pauker, Vasile Luka, Teoharij Giorgescu in Lotar Radascanu za sekretarje.

Razpust rumunske skupščine

Bukarešta, 25. februarja (Tanjug). Na seji Ljudske skupščine je bil sprejet načrt zakona o razpisu volitev za ljudsko ustavodajno skupščino. Volitev za ljudsko ustavodajno skupščino bodo 28. marca, nova skupščina pa se bo sestala 6. aprila t. l. Skupščina je razpuščena ter bo do sklicanja novo izvoljene skupščine izvrševala oblast vlada.

IZ DANAŠNJE ŠTEVILKE:

Po razsodbi ameriškega vojaškega sodišča v Nürnbergu
Preosnova Narodne fronte v Češkoslovaški
O važnosti pravičnega razdeljevanja semen za pomladansko setev
Rezolucij: XX. Nacionalnega kongresa KP Velike Britanije

BRZOJAVKA VI. PLENUMA CENTRAL. ODBORA ES MARŠALU TITU

Naš ljubljani tovariš Tito!

Šesti plenum ESJ Ti pošilja v imenu vseh organiziranih delavcev in namoščenov Jugoslavije tople tovariške pozdrave.

Delavski razred Jugoslavije se zaveda, da je 6. plenum zasedal v začetku leta, ki je odločilno pri izvajanju našega prvega petletnega plana. Zato je plenum pretresal organizacijska vprašanja, da bodo mogle sindikalne organizacije, utrjene in okrepljene, uspešno izvršiti vse naloge, ki stoje pred njimi.

Zavedajoč se nalog, ki si jih postavil pred nas v svojem govoru za novo leto 1948, ti krepko obljubljamo, da bomo izkoriščajoč pridobljene izkušnje iz prejšnjega leta, odstranjali napake, na katere si nas opozoril in izvajali sklepe

6. plenuma z mnogo večjim ustvarjalnim poletom ter vztrajnostjo, prepričani v svoje sile, ki pod tvojim modrim vodstvom iz dneva v dan vedno bolj naraščajo in da bomo uspešno izvršili naloge drugega leta petletnega plana.

Kljub vsem težavam bomo, tovariš Tito, v krepkem sodelovanju z našimi kmeti, delovno inteligenco in ostalim delovnim ljudstvom naše države trdno združeni v Ljudski fronti, pod Tvojim vodstvom, še bolj dvignili gospodarsko moč in obrambno silo naše države ter v letošnjem letu dosegli nove zmage pri graditvi socializma v boju za boljše življenje naših širokih delovnih množic. S tem bomo dali nov prispevek v boju demokratičnih sil pod vodstvom velike Sovjetske zveze za pravičen mir in zmago demokracije na svetu.

Brzobjavka Central. komiteju KP Jugoslavije

Delegati na VI. plenumu Centralnega odbora ESJ pošiljajo svoj borbeni pozdrav Centralnemu komiteju naše slavne Komunistične partije in ji izražajo krepko pripravljenost, da bodo v drugem letu petletnega plana, izkoriščajoč dosedanje izkušnje, še bolj razvili socialistično tekmovanje v podjetjih in ustanovah in uspešno izvršili vse naloge, ki jih postavlja petletni plan pred delavce in uslužbence naše države.

Boreč se za izvedbo in prekoračenje

proizvodnih nalog, utrjujmo gospodarsko in obrambno silo naše države, bodo Enotni sindikati še bolj povečali skrb za vsakdanje življenjske potrebe delavcev in uslužbencev in dali vse iz sebe za idejno politični ter kulturno-prosvetni dvig delavskega razreda, zavedajoč se, da bodo naši narodi združeni v Ljudski fronti ter pod vodstvom KP in tovariša Tita, izvojevali nove zmage pri graditvi socializma, pri ureditvi pravičnejšega življenja naše domovine.

BRZOJAVKA SVETOVNI SINDIKALNI ZVEZI

Šesti plenum Centralnega odbora ESJ izraža svojo pripravljenost, da bo še naprej z vsemi silami utrjeval svoje zveze z delavskimi strankami drugih držav in utrjeval mednarodno enotnost delavskega razreda, ki je posebej v Svetovni sindikalni zvezi. Smatrajoč, da predstavlja Svetovna sindikalna zveza veljko pridobitev mednarodnega proletariata in močni činitelj v demokratičnem taboru na svetu, obsojajo Enotni sindikati Jugoslavije in se upirajo proti delavskim spletkam vodstva ameriške zveze dela ter reakcionarnih elementov v vodstvu kongresa industrijskih organizacij, ki skušajo s pomočjo reakcionarjev v britanskih Trade unionih in desnih

socialistov v Evropi razbiti enotnost delavskega razreda, tako v narodnem kot v mednarodnem pogledu, razbiti Svetovno sindikalno federacijo.

Šesti plenum izraža svojo trdno odločnost, da bo tudi v bodoče podprl vsako akcijo, ki pomeni nadaljnjo utrditve in okrepitev mednarodne solidarnosti delovnega ljudstva, vsako akcijo, ki utrjuje Svetovno sindikalno zvezo in prispeva k zmagi miru ter demokracije na svetu.

Naj živi enotnost delovnega ljudstva vsega sveta v boju za zmago miru, demokracije in socializma!

Naj živi Svetovna sindikalna zveza!

Slovesna seja Moskovskega sovjeta ob 30 letnici Sovjetske armade

Moskva, 25. febr. Na dan 30letnice sovjetske armade je bila v Velikem gledališču v Moskvi slovesna seja moskovskega sovjeta.

Seje so se udeležili J. V. Stalin, V. M. Molotov, A. A. Ždanov, Berija, Vorosilov, Kaganovič, Malenkov, Mikojan, Voznesenski, Svernik, Bulganin, Kuznecov, Suslov, Popov, maršali in admirali sovjetske armade in mornarice ter predstavniki partijskih in društvenih organizacij.

Slovesno seja je odprl tov. Selivanov,

nato pa govoril minister oboroženih sil Sovjetske zveze N. Bulganin, ki so ga navzoči pozdravili z dolgotrajnim posknavcem.

V svojem referatu je Bulganin govoril o borbeni poti sovjetskih oboroženih sil, ki so nastale, rastle in se utrjevale v bojih proti sovražnikom sovjetske domovine.

Na koncu slovesne seje je Stalin predlagal, da bi poslali pozdrav oboroženim silam Sovjetske zveze, kar so navzoči sprejeli med burnim odobravanjem.

Sovjetska delegacija na zasedanju Vseslovenskega komiteja v Pragi

Praga, 25. febr. (Tanjug). Včeraj je prispela v Prago sovjetska delegacija, ki bo sodelovala na plenarnem zasedanju Vseslovenskega komiteja v Pragi. Delegacija tvori predsednik Slovaškega komiteja ZSSR generalni poročnik A. S. Gundorov, profesor Tretjakov, direktor instituta Akademije znanosti ZSSR in podpredsednik odbora za sklicanje kongresa slavistov v Moskvi prof. Jovčuk, član Akademije znanosti ZSSR in poslanec Vrhovnega sovjeta ZSSR znan: novinar Polevoj.

Na letališču so sprejeli sovjetsko delegacijo sekretar Slovaškega komiteja Češkoslovaške dr. Hrbek, člani diplomat-

skega zbora in predstavniki zunanega ministrstva, narodne ustavodajne skupščine in drugi.

Poljska delegacija v Pragi

Praga, 25. febr. (Tanjug). V Prago je prispela poljska delegacija, ki bo sodelovala na plenarnem zasedanju Vseslovenskega komiteja v Pragi. Delegacija je podpredsednik sejma in predsednik Slovaškega komiteja Poljske Wacław Barczkowski, Jan Grubecki, prof. Stanisław Trojanowski, Jadwiga Kwiatkowska, Henrik Batowski, polkovnik Mezcisław Wągrowski, prof. K. Piwarski, prof. L. Slawinski ter Stanisław Dobrowski.

Praška deklaracija izročena zunanjemu ministru ZSSR Molotovu

Moskva, 25. febr. (Tass) Zunanji minister ZSSR Molotov je sprejel poslanika Češkoslovaške republike v ZSSR Horaka, ki je po nalogu svoje vlade obvestil Molotova o posvetovanju zunanjih ministrov Češkoslovaške, Poljske in Jugoslavije v Pragi 17. in 18. februarja. Poslanik Horak je izročil Molotovu noto in besedilo deklaracije

o nemškem vprašanju, sprejete na posvetovanju.

Istega dne je Molotova obiskal veleposlanik FLRJ Vladimir Popović, kakor tudi veleposlanik Poljske republike Naszkowski, ki sta po nalogu svojih vlad obvestila Molotova o posvetovanju in mu izročila podobni noti ter besedilo sprejete deklaracije.

Veleposlanik FLRJ Leontić izročil praško deklaracijo Bevinu

London, 25. febr. (Tanjug) Veleposlanik FLRJ dr. Ljubo Leontić je izročil po navodilih jugoslovanske vlade britanskemu zunanjemu ministru Bevinu praško deklaracijo zunanjih ministrov Jugoslavije, Češkoslovaške in Poljske. Isto deklaracijo sta izročila Bevinu tudi veleposlanika Češkoslovaške in Poljske.

Veleposlanik FLRJ Kosanović pa zunanjemu ministru ZDA

New York, 25. febr. (Tanjug). Veleposlanik FLRJ v ZDA Sava Kosanović je izročil zunanjemu ministru ZDA noto in besedilo deklaracije o nemškem vprašanju, ki je bila sprejeta na konferenci zunanjih ministrov Jugoslavije, Poljske in Češkoslovaške v Pragi.

Razkrinkani falzifikatorji

Svet že davno ve, da nemškega napadala niso ustvarili in vzredili sami nemški imperialisti, bančniki in junckerji. Hitler ne bi bil nikoli postal tisto, kar je bil, da ni bilo sporazuma in sodelovanja med nemškimi monopoli ter ameriškimi in angleškimi monopoli, da ga niso prikrili in odkrili podpiralji vladajoči krogi Anglije in Francije. Zlasti pa bi brez tega ne mogel začeti druge svetovne vojne.

Dejstva o tem je odkrilo in razsvetlilo te dni objavljeno zgodovinsko obvestilo Sovjetskega informacijskega biroja.

Ni težko razumeti cilje, ki jih je imelo pred očmi ameriško zunanje ministrstvo ter zunanji ministri Velike Britanije in Francije z objavo zbirke »dokumentov« pod zvezičnim naslovom »Nacistično-sovjetski odnosi 1939—1941«. Imperialisti ne izbirajo sredstev, kadar je treba prevažiti odgovornost s sebe na drugega. Boje se predvsem naraščajoče avtoritete Sovjetske zveze in njenega ogromnega vpliva v svetu. Borba demokratičnih dežel proti vsem pretendentom na svetovno gospostvo jim je trn v peti. Toda falzifikatorska sposobnost te »zgodovinarjev« je morala kapitulirati pred neovrgljivimi zgodovinskimi dejstvi. »Falzifikatorji zgodovine«, zgodovinsko obvestilo Sovjetskega informacijskega biroja, je porazilo njih same in njihove imperialistične gospodarje ter jih prikazalo v pravi luči pred očmi vsega demokratičnega javnega mnenja. Drugače tudi ni moglo biti. »Kdor drugemu jamo koplje, sam vanjo pada«.

Dejstva ni mogoče zanikati. Resnica ostane vedno resnica, tako tudi v tem primeru. Nemški vojnoindustrijski potencial se je začel obnovljati že prva leta po Versaillesu in sicer najprej z ameriško pomočjo. Investicije ameriškega kapitala v Nemčiji so naraščale iz dneva v dan. Samo v štirih letih, od leta 1925—1929, so dale ZDA Nemčiji 842,5 milijona dolarjev posojil. Angleške dolgoročne investicije v Nemčiji so znašale leta 1931, 54 milijonov funtov šterlingov. Vsega tujega kapitala je bilo v Nemčiji leta 1931. okrog 25 milijard mark. Že leta 1936. je zavzemala Nemčija eno izmed vodilnih mest v 97 velikih mednarodnih kartelih izmed 120, kolikor jih je takrat bilo.

Po vojni so bili ameriški industrijski najtesneje povezani z nemškimi. — Howard kot zastopnik »Standard Oil« je takoj po začetku vojne opozoril na upanje, da bodo »v vojno zapletene dežele legle v isto posteljo«. Šlo je za Veliko Britanijo, ZDA in Nemčijo. Po zvezih med trstici je bil Hitler vedno obveščen o proizvodnji vojnih potrebščin v ZDA, Veliki Britaniji itd.

To pa ni bila edina oblika pomoči za dvig Nemčije in za ustoličenje Hitlerja. Ko je ves svet videl, da se pripravljala Hitler na vojno, na uresničenje svojih razbojniških ciljev, so uradni predstavniki zmagovitih držav iz prve svetovne vojne neposredno in posredno prispevali k temu, da bi Hitler res uresničil svoje načrte. Tako potem, ko je prišel na krmilo, sta se Francija in Anglija sporazumeli z njim o sodelovanju. Monakovski sporazum je samo »zakonik« skupno stališče zapadnih sil in Hitlerja, da lahko neovirano uresničuje svoje načrte. Napad na Sovjetsko zvezo je bila osnovna težnja monakovskih zarotnikov. Brez tega bi Hitler nikoli ne bil stopil tako brezobzirno prav po tem sporazumu na plan s svojimi vojnimi pripravami.

Tik pred drugo svetovno vojno sta skušali Velika Britanija in Francija manevrirati in prikriti svojo politiko hujškanja Nemčije s pogajanjem o sodelovanju s Sovjetsko zvezo. To je bila tipična dvočlana, kvartopirska po-

litika. Pogajanja med vlada mi zapadnih dežel in Sovjetsko zvezo so pokazala, da hočeta zapadni deželi dejansko pokazati Hitlerju, da je Sovjetska zveza osamljena, da lahko udari nanjo. In samo politiki sovjetske vlade se je treba zahvaliti, da se ta dvočlana igra ni posrečila. S tem, da je sklenila z Nemčijo pakt o nenapadanju, si je Sovjetska zveza zagotovila mir za daljšo dobo, a ta zagotovitev je bila neprecenljivega pomena tudi za vse druge narode, ki žele in hočejo svobodo, ker je bilo Sovjetski zvezi omogočeno, da se je pripravila na odpor proti fašističnemu napadu.

Falzifikatorji zgodovine bi radi prikriji resnico o tem. Zato so privlekli iz fašističnih zakotij falzificirane papirje hitlerjevskih hlapcev in skušajo jih pretihotapiti kot »dokazno gradivo« o »sodelovanju« med Nemčijo in Sovjetsko zvezo. Toda resnice ni mogoče prikriti. Resnico o njihovem stališču do Nemčije v preteklosti potrjuje tudi njihovo sedanje stališče do Nemčije. Imperialisti zdaj odkrito hodijo po poti Monakova in napejajo vse sile, da bi napravili iz Nemčije orožje nove napadalnosti, kakor so ga kovali dolga leta pred drugo svetovno vojno.

Zgodovinsko obvestilo Sovjetskega informacijskega biroja je razkrinkalo imperialiste. Njihova klevetniška kampanja je doživela enega najhujših porazov doslej.

Za nas v Jugoslaviji in za vse svobodoljubne narode sveta to obvestilo potrjuje pravilnost stališča naše dežele in narodov ostalih dežel, ki so bili proti politiki Monakova in hitlerjevske napadalnosti. Nastop fašizma v Evropi je postavil narode pred nalogo, da ohranijo neodvisnost in svoj nacionalni obstanek. To velja zlasti za male narode. Zapadni imperialisti so pomagali Hitlerju, da je do kraja razvil zasužnjevalne težnje nemškega imperializma. Tako bi moral biti Balkan po načrtu imperialistov dejansko do datek hitlerjevske Nemčije. Z drugimi besedami, to je pomenilo potisniti Balkan, a na Balkanu predvsem narode Jugoslavije, na stopnjo kolonialnih narodov. Po tem načrtu je prišlo do napadalnosti proti Avstriji in Češkoslovaški, a kmalu potem tudi do vključitve nekaterih malih držav v trojni pakt. Male države takrat niso imele pomoči od nikoder, razen moralne pomoči Sovjetske zveze. Delovne množice Jugoslavije so, zavedajoč se nevarnosti hitlerjevske napadalnosti, že pred Monakovom, zlasti pa med njim in po njem izražale svojo pripravljenost, da se tej napadalnosti upro. Napredno gibanje v Jugoslaviji je bilo že takrat visoko dvignilo zastavo svobode v Evropi in signaliziralo alarm proti vojno-hujškanjski politiki münchenovcev in hitlerjevskih osvajačev. Že takrat, zlasti pa med češkoslovaško krizo, se je delovno ljudstvo Jugoslavije s protifašističnimi demonstracijami širom po deželi dvignilo proti osvajanemu pohodu nacistov in politikih njihovih zapadnih pomagačev.

Zgodovinsko obvestilo Sovjetskega informacijskega biroja samo potrjuje pravilnost takega stališča naših narodov in prav nam v Jugoslaviji nudi dokaz, kako pravilna in upravičena je bila naša borba proti imperialistom, proti osvajačem.

Pomen objavljenih dejstev ni samo v tem, da odkrivajo zgodovinsko resnico, marveč tudi v tem, da krepe vrste pristave trdnega mira, zlasti pa, da kažejo mnogim narodom, da se je treba še bolj boriti proti vojnim hujškanjem, jih razkrinkavati, razbijati sleherni podpiranje obnove nemškega imperializma in se odločno upirati slehernemu poskusu, da bi se uresničili pustolovski načrti vojnih hujškančev. (Po »Borbic«)

Trgovinska pogajanja med FLR Jugoslavijo in Tržaškim ozemljem

Že nekaj časa se vrše v Trstu trgovinska pogajanja med posebno gospodarsko komisijo FLRJ in angloameriško VU zaradi ureditve trgovinskih odnosov med Jugoslavijo in Tržaškim ozemljem. Naravno je, da vlada za ta pogajanja veliko zanimanje med tržaškimi ljudstvom, ker je od uspešnega izida odvisna rešitev brezposelnosti, male in srednje industrije, predvsem pa težke industrije, ter sploh rešitev tržaškega gospodarstva iz mrtvila. Značilno je, da se vrše pogajanja ravno v času, ko se delovno ljudstvo tako odločno bori za ohranitev industrije in proti brezposelnosti, ki narašča iz dneva v dan.

Kadar pa v Trstu razpravljajo in odločajo o vprašanih, ki so življenjskega pomena za večino prebivalstva, se vedno kakor po naročilu oglaševale reakcionarne sile, katere skušajo prav vse, kar ni v interesu ameriške De Gasperijeve vlade in dolarskih imperialistov, onemogočiti. V zvezi s trgovinskimi pogajanjmi z Jugoslavijo je značilno, da angloameriška VU molči in ni izdala do sedaj o pogajanjih nikakršnega uradnega poročila, četudi tržaško ljudstvo hoče vedeti, kako potekajo pogajanja. Tudi reakcionarni tisk je molčal, dokler je mogel, sedaj pa skuša z vsemi sredstvi podcenjevati vlogo Jugoslavije v tržaškem gospodarstvu in onemogočiti uspešen izid pogajanj. Njihovo pisanje je logično nadaljevanje osnovne teze, »da tržaško ozemlje ni sposobno za drugo kot pogin«. Med različnimi »argumenti« proti pogajanju navajajo tudi, da bi bodoči promet med Tržaškim ozemljem in Jugoslavijo služil za pospeševanje sovražne propagande in bi slabil njihove pozicije. »Primorski dnevniki« jim je na to odgovoril: »Menimo, da njihovih političnih pozicij ni mogoče bolj oslabeiti, kot so oslabejene sedaj, ko je po njihovi zaslugi gospodarsko mrtvilo doseglo v Trstu svoj višek prav zaradi tega, ker so trgovinski odnosi z Jugoslavijo tako neznanstvi.«

Značilno je tudi, da je protestiral proti VU tudi conski svet, češ da VU vodi

pogajanja z Jugoslavijo, za katera na podlagi statuta za Tržaško ozemlje ni upravičena. Reakcionarni tisk pa zahteva od angloameriških okupacijskih oblasti, naj bi se te posvetovale pred sklenitvijo sporazuma s conskim svetom. Ta igra je dokaj preprosta, da ne bi uganili, kaj se skriva za njo. Lakajski okupacijske vojaške uprave naj bi v tem primeru odigrali postransko vlogo, mobilizatorje javnega mnenja proti svojim gospodarjem. Za tem pa se ne skriva nič drugega kakor poskus sabotiranja pogajanj. V conskem svetu sedijo izključno predstavniki reakcionarnih stranic, ki že od vsega početka dokazujejo, da mora Tržaško ozemlje poginiti. Zato je jasno, da hočejo storiti vse, da bi uspešen sporazum onemogočili.

Zelo enostavna pa je rešitev za vse napredne sile, ki ne delajo po naročilu wallstreetških imperialistov, da bi naredili iz Trsta vojno-strateško oporišče: Jugoslavija bo oskrbovala tržaško industrijo s surovinami in živili, Trst pa bo daljal kot protivrednost industrijske proizvodnje. Jugoslavija lahko izvaža železne rude, premog, les, železo, mangán, svinco, baker, električno energijo itd., poleg tega pa lahko prevaža blago v druge dežele preko Trsta.

Zelo težak položaj tržaškega gospodarstva je dokaz, da Trst ne more živeti brez povezave s svojim naravnim zaledjem, predvsem pa z Jugoslavijo. Že od prvega dne osvoboditve Jugoslavije dokazala, da ji je mnogo na tem, da pripomore k razvoju tržaške industrije in k popolni zaposlitvi delavstva. Teža se tržaško ljudstvo v polni meri zaveda in zato budno spremlja vso kampanjo raznih agentov »tretje sile«, ki hočejo onemogočiti vsako gospodarsko sodelovanje med Jugoslavijo in Tržaškim ozemljem. Zelja narodov Jugoslavije, kakor tudi tržaškega ljudstva, pa je, da pride do uspešnih zaključkov trgovinskih pogajanj, kar bo privleklo do vsestranske izmenjave dobrin v obojestransko korist.

PREOSNOVA NARODNE FRONTE V ČEŠKOSLOVAŠKI NOVA NARODNA FRONTA BO MOČNA ZASLONBA VLADI KLEMENTA GOTTWALDA

Praga, 25. febr. (Tanjug) V ponedeljek je bila v Pragi seja pripravljalnega odbora za ustanovitev osrednjega akcijskega odbora prerojene Narodne fronte. Seje so se udeležili predstavniki političnih strank, sindikatov, množičnih organizacij, znanstvenih, umetniških, gospodarskih in vojaških krogov.

Predsednik vlade Klement Gottwald je v svojem govoru razložil vzroke današnje politične krize in opozoril na to, kako bo rešena.

Minister za narodno obrambo general Svoboda je poudaril, da bo armada vedno z ljudstvom. Vsak, kdor ruši enotnost ljudstva, je škodljivec, ki ga je treba odstraniti. Odstraniti je treba vse rušilne elemente in izvršiti konstruktivni program vlade.

Bivši predsednik socialdemokratske stranke Zdenek Fierlinger je v svojem govoru poudaril, da danes ni »tretje pot« in nozdravil pobudo za preosnovo Narodne fronte.

Pripravljalni odbor je izdal na tej seji proglas na ljudstvo, v katerem je med drugim rečeno:

Narodna fronta je živa in vladala bo v tej državi, ker predstavlja koristi velikanske večine ljudstva in je poroštvo razcveta ter mirnega razvoja naše države k socializmu. Iz Narodne fronte so se sami izključili tisti, ki mislijo samo na svoje ozke egoistične koristi in ne vidijo koristi ljudstva. — Zbrali smo se, ker spoštujemo oblast našega ljudstva in ker smo zvesti idejnemu načelom Narodne fronte, da bi obnovili Narodno fronto na krepkih in solidnih temeljih. Sprejemamo sodelovanje vseh pozitivnih ljudskih sil. Poleg političnih strank in skupin v Narodni fronti so v težkem delu Narodne fronte združene tudi množične organizacije, cerkveni in kulturni delavci, kakor tudi vsi poštteni državljani brez razlike na strankarsko pripadnost. Zelimo, da bi bila Narodna fronta v bodoče mnogo močnejša in sposobna uresničiti svoj program.

V tem duhu si podajamo med seboj roke in ustanovljamo osrednji akcijski odbor Narodne fronte kot najvišji organ narodne enotnosti našega ljudstva. Pozivamo vse poštene domoljub-

be, demokrate in socialiste, naj si v podjetjih, kakor tudi v občinah, okrajih in področjih med seboj podajo roke, da bi enotnost ljudstva prišla do izraza kot močna organizirana sila. Skrbite za politične stranke, katerih predstavniki so se izneverili Narodni fronti, da bodo očistene reakcionarnih elementov, da bi lahko dosegli složno sodelovanje.

Utrjena in okrepljena, bo Narodna fronta popeljala državo iz nevarnosti pred kaosom in jo vodila v srečnejšo bodočnost. Taka Narodna fronta bo močna zaslonba vladi Klementa Gottwalda, izpopolnjene z ljudmi, ki uživa-

AKCIJA ZA POMOČ GRŠKEMU LJUDSTVU

Krajevni sindikalni svet v Ljubljani je od 21. do 25. februarja prejel naslednje prispevke za pomoč grškemu rodužubom:

Sindikalne podružn.:	Din
Veterinarski znanst. zav.	1.235.—
Prometna šola Vižmarje	624.—
Uprava čev. prod. zadr.	4.500.—
Sindik. podružn.:	
Tesarji Ljubljana	682.—
Usnjeni izdelki	970.—
Pošta t. t. Ljubljana	2.498.—
»Vinotrg«	547.—
»Arde«	869.—
Ministrstvo za gradnje	2.384.—
Pionirji osnov. šole Vič	2.018.50
Sindik. podružnice:	
»Ljudska pravica«	13.694.—
Kovinske galant. »EKA«	3.095.—
Rajonska miz. del. Moste	535.—
AFŽ I rajona	27.718.—
Sindikal. podružnice:	
Privatni sektor	1.304.—
Križevci št. 1	567.—
Krojaška oficir. zadruga	722.—
Drž. zavar. zavod »DOZ«	1.650.—
»Gradiš«	3.304.—
Papirnice »Vevče«	16.027.—
Osnovna šola Vrtača	3.050.—
Osnovna šola Center	1.833.—
Slovenski knjižni zavod	1.031.—
Stavbeno mizar. Center	4.080.—
Osnovna šola Vič	1.155.—
V. gimnazija Poljane	1.360.—
Min. za ljudsko zdravstvo	5.776.—
Časop. agenc. za Slovenijo	608.—
Tovarna pletenin	11.468.—
Osnovna šola St. Peter	538.50
Gradiš - Litostroj	9.121.—
»Utensilia«	2.904.—
Glavni odbor ESS	15.815.—
Medicinska fakulteta	5.171.—
Podjetje za vzdrž. snage	2.437.—
Skupaj	151.291.—

L. Saillant o Svetovni sindikalni federaciji

Zagreb, 25. februarja. Generalni sekretar Svetovne sindikalne federacije Louis Saillant, ki se je udeležil zasedanja VI. razširjenega plenuma GO Enotnih sindikatov v Zagrebu, je imel večeraj dopoldne konferenco s predstavniki tiska. Govoreč o vlogi in sili Svetovne sindikalne federacije v borbi proti neiletem vojne, je Saillant rekel:

»Svetovna sindikalna federacija si je do svoje ustanovitve postavila kot eno osnovnih nalog odločno borbo za likvidacijo ostankov fašizma v kateri koli obliki.

Na zasedanju Centralnega sveta federacije, ki je bilo v Pragi, je prišla do izraza enodušna obsodba imperialistov in mednarodne reakcije v njihovi delavnosti izzivanja nove vojne. Proglas, ki je bil enodušno sprejet na tem zasedanju, dokazuje, da je Svetovna sindikalna federacija pri presoji mednarodnega položaja jasno in odločno obsodila protidemokratske akcije imperialistov.

Na vprašanje, ali bi lahko kaj povedali, kako velika je po njegovem mnenju sila sindikalne skupine »Force ouvrière« (delavska sila) in kateri elementi tvorijo temelj te skupine, je Saillant odgovoril:

»V industriji ne razpolagajo s trdno osnovo. Generalna konfederacija dela Francije ima v zvezi kovinarjev nad 948.000 članov, po stanju z dne 1. februarja pa imajo skupine »delavske sile« morda okrog 25.000 članov. Mogoče imajo nekaj več članov med državnimi uradniki.«

je bil enodušno sprejet na tem zasedanju, dokazuje, da je Svetovna sindikalna federacija pri presoji mednarodnega položaja jasno in odločno obsodila protidemokratske akcije imperialistov.

Na vprašanje, ali bi lahko kaj povedali, kako velika je po njegovem mnenju sila sindikalne skupine »Force ouvrière« (delavska sila) in kateri elementi tvorijo temelj te skupine, je Saillant odgovoril:

»V industriji ne razpolagajo s trdno osnovo. Generalna konfederacija dela Francije ima v zvezi kovinarjev nad 948.000 članov, po stanju z dne 1. februarja pa imajo skupine »delavske sile« morda okrog 25.000 članov. Mogoče imajo nekaj več članov med državnimi uradniki.«

Državno prvenstvo v smučanju

Prvaki v smuku so: Mulej, Katnikova, Četina in Ermanova

Kranjska gora, 25. februarja Na današnjem državnem prvenstvu v smučanju so bili doseženi ti-le rezultati: Člani (61 tekmovalcev): Praga je bila dolga 2000 m s 400 m višinske razlike. 1. Mulej Tinček (Prešeren) 2:02,4. 2. Lukano Matevž (Tržič) 2:05,2. 3. Lukano Slavko (Tržič) 2:13,6. 4. Bertonec Jozef (Partizan) 2:16,0. 5. Magušar Marjan (Partizan) 2:16,4. 6. Čop Franc (Polet) 2:23,6. 7. Krmelj Janko 2:24,5. 8. Krmelj Jozef (oba Tržič) 2:25,0. 9. Hladnik Damjan, Ljubljana (Enotnost) 2:25,5. 10. Bizjak Ljubo (Enotnost) 2:26,0.

Trojbi univerz: Danes je bila tudi tekma v smuku med ljubljansko, zagrebško in beograjsko univerzo na isti progi. Rezultati so: 1. Hladnik Damjan (Ljubljana); 2. Bizjak Ljubo (Ljubljana); 3. Senčar Dušan (Beograd) 2:39,2; 4. Zupančič

Boris (Ljubljana) 3:00,2; 5. Kumar Henrik (Zagreb) 3:09,6.

Članice so tekmovala na 1500 m dolgi progi, višinske razlike 250 m. Nastopilo je vseh 22 prijavljenih tekmovalk. Rezultati so bili naslednji: 1. Katnik Vida 2:35,3. 2. Praček Lojzka (FD Gregorčič) 2:44,0. 3. Lukano Darinka (Tržič) 2:45,0. 4. Urbar Nada (Udarnik, Kranj) 2:46,8. 5. Švigelj Poldka (Crvena zvezda, Beograd) 2:51,9.

Mladinci (39 tekmovalcev): Zmagal je najmlajši še ne 15letni Četina Janko iz Celja. 1. Četina Janko (Kladivar) 2:20,4. 2. Budinek Vojteh (Kranjska gora) 2:22,7. 3. Dornik Ludvik (Tržič) 2:23,0. 4. Kunčič Jozef (Gregorčič) 2:23,3. 5. Ulčar Jozef (Prešeren) 2:23,3. 6. Pišer Zdravko (Zagreb) 2:24,8. 7. Lubej Borut (Enotnost) 2:29,0. 8. Kopitar Jozef (Celje) 2:29,5.

9. Vebar Vlado (Celje) 2:30,2. 10. Jereb Jože (Kranj) 2:31,8. — Prvi najboljši tekmovalce Boene in Herecogovine Bošković Aleš se je plasiral na 16. mesto s časom 2:34,8, najboljši tekmovalce LR Srbije se je plasiral na 22. mesto, najboljši tekmovalce LR Makedonije pa na 36. mesto.

Mladinke (11 tekmovalk): 1. Erman Mara (St. Vid) 3:24,5. 2. Torkar Marija (Gregorčič) 3:29,0. 3. Krmelj Jožica (Slov. Konjice) 3:29,6. 4. Langus Zlata (Gregorčič) 3:53,3. 5. Jezernik Ruža (Partizan, Ljubljana) 4:15,7.

Plasman v četvrtini kombinaciji je naslednji: 1. Bertonec Jozef (Partizan); 2. Krmelj Jozef, 3. Štefe Janko (oba Tržič); 4. Pogacnik Tone (Gregorčič); 5. Langus Jozef (Partizan); 6. Razinger Alojz (Partizan); 7. Zingerlin Rudolf (Mladost); 8. Legvart Lado (Polet); 9. Erman Tone (St. Vid); 10. Fanelj Drago (Guštani); 11. Kavčič Mitja, Ljubljana (Enotnost).

Jutri se bo tekmovalje nadaljevalo v slalomu za člane, članice, mladince in mladinke.

Češkoslovaški ministri, ki so odstopili, odstranjeni iz ministrstev

Praga, 25. februarja (Tanjug). V ministrstvih, katerih ministri so odstopili in v različnih visokih uradih so ustanovili akcijske odbore, ki prevzemajo odgovornost za delo v teh ustanovah. Nameričeni prometnega ministrstva so pozvali večeraj ministra dr. Gietora, naj do 1 ure popoldne zapusti ministrstvo in se več ne vrne, kar je minister sprejel. Hkrati so iz ministrstva odstranili štiri visoke uradnike. Minister za pošte je na poziv nameričencev zapustil ministrstvo. Tudi bivši minister za zunanjo trgovino Rypka je prostovoljno zapustil ministrstvo. V ministrstvu samem so pa usta-

novili akcijski odbor pod predsedstvom načelnika ministrstva, ki je takoj prepovedal izvoz deviz v inozemstvo in zagotovil normalno delo ministrstva. V pravosodnem ministrstvu so preiskave proti nekaterim višjim uradnikom. V ostalih državnih uradih so poslani na začasni dopust nekateri višje uradniki, ki so se izkazali za neoljalne proti narodnodemokratskemu redu v državi. Na Slovaškem je predsednik sveta slovaških poverjenikov dr. Husak imenoval v uradih za kmetijstvo in informacije ter v poverjenosti za prehrano šefe predsedstva ter poverjeničev.

O važnosti pravilnega razdeljevanja semen za pomladansko setev

Sodelovanje množic z organi semen-ske službe ni važno le za proizvodnjo semen, temveč tudi za njihovo razdeljevanje. To je tembolj nujno, ker semena ni na pretek in ga je treba zato čim bolj pravilno razdeliti. Ker je zadržana skoraj v vsakem večjem kraju, bodo zadržane najlažje in najuspešnejše izvedle to veliko nalogo. S tem seveda prevzemajo nase nemajhno odgovornost, ki ji bodo povsem kos le ob sodelovanju ljudskih odborov in množičnih organizacij — torej vsega ljudstva na vasi.

Da pa se ne bi ponovile napake, ki so se lani delale pri razdeljevanju merkantilnega blaga s strani ministrstva za kmetijstvo, je letos stvar urejena drugače. Zamenjavo in razdeljevanje vsega nepriznanega semena prevzame namreč ministrstvo za trgovino in preskrbo. To pa obenem pomeni: kolikor boljše merkantilno blago bomo oddajali, toliko boljše semensko blago bomo prejeli. Skratka, predvsem in samo od nas je odvisno kakšno bo to merkantilno blago. Nasprotno bo ministrstvo za kmetijstvo, odnosno »Semenarna« razdeljevala in zamenjavala le priznana seme prehranbenih rastlin ter vse seme krmnih in zelenjadnih rastlin.

EVIDENCA IN KONTROLA NAD RAZDELJEVANJEM SEMEN

Spriču teh nalog pri razdeljevanju semen je sodelovanje vseh množičnih organizacij največje važnosti. Temeljito pretresanje vseh predlogov posameznikov in razpravljanje ter sklepanje o njih na množičnih zborovanjih bo v neprecenljivo pomoč pravilni razdelitvi semen. Seveda imajo pri vsem tem prednost stalni pridelovalci, odnosno razmnoževalci semen, ki bijejo veliko boljke za osamosvojitvev v tem pogledu. Važnost te bitke pa je jasno razvidna iz vsega, kar smo dosedaj pisali o razdeljevanju, sklepanju pridelovalnih pogodb in proizvodnji dobrih semen.

Da bi bilo razdeljevanje semen čim bolj pravilno, naročnike sprti vnašamo v seznam, ki ga nato pošljemo okrajnemu ljudskemu odboru v odobritev. To je potrebno predvsem zaradi tega, ker ima okrajni odbor pregled nad vsem okrajem. Ko okrajni odbor stvar prečeta, pri čemer upošteva že navedene momente, vrne potrjen seznam krajevnomu odboru. En izvod takega seznama dobi združba — razdeljevalec semen, drugega pa ljudski odbor. Tako bosta lahko oba sproti beležila v seznamu, kdo je semē dobil in kdo ga še ni. Možna pa je tudi stalna evidenca, in kontrola nad razdeljenim semenom. Seveda nam tak način pomaga, da bodo lanskeletne napake v tem pogledu odpravljene. Tiste napake, ki pa se bodo kljub temu pojavile, bosta pomagala odpravljati okrajni odbor in okrajna poslovna zveza, ki bosta v stalni medsebojni povezavi.

Prav tako kot so okrajni odbori povezani z okrajnimi poslovnimi zvezami, je dobro, da so tudi krajevni ljudski odbori povezani z združbami svojega kraja. Takta povezava bo velika pomoč pri tekočem urejanju vseh vprašanj in napak, ki se utegnejo pojaviti v območju. Sodelovanje množičnih organizacij, resnično zanimanje vseh ljudi na vasi za to važno vprašanje, sta ob vseh novih organizacijskih prijemih zagotovilo, da bo preskrba s semenom uspela.

K temu bo nedvomno prispevala svoj pomembni delež tudi evidenca, ki jo vodi okrajna združba zveze o količinah

in kakovosti semen, ki so jih razdelile posameznim združbam. Prav tako ne bo odveč to, da bodo tisti pridelovalci, ki bodo dobili seme proti vrnitvi merkantilnega blaga ob žetvi, podpisali na krajevnem ljudskem odboru obveznice. Nasprotno se bo seme krmnih in zelenjadnih rastlin zamenjalo proti plačilu, toda dobili ga bodo predvsem pridelovalci, ki se bodo s pogodbo obvezali, da bodo pridelovali seme. Semenski krompir pa lahko dobe vsi kmetovalci, ki ga bodo razmnoževali v semenske svrhe.

POGOJI ZA ZAMENJAVO SEMEN

Letos je dodelitev semen prehranbenih rastlin dovoljena le proti zamenjavi za merkantilno blago. Navadno seme živilskih rastlin — jara pšenica, jara rž, jara ječmen, oves, ajda, koruza, fižol in krompir — je sicer nepriznana, a dobro očiščena, razkužena in povprečne vrednosti. Za ta semena veljajo naslednji pogoji zamenjave:

Za 100 kg očiščene in razkužene pšenice — 110 kg merkantilne pšenice, za 100 kg rži — 110 kg rži; za 100 kg ječmena — 110 kg ječmena; za 100 kg ajde — 110 kg ajde; za 100 kg prosa — 110 kg prosa; za 100 kg koruze — 110 kg koruze; za 100 kg fižola — 115 kg fižola in za 100 kg razkuženega krompirja — 110 kg merkantilnega krompirja.

Priznana seme — ječmen, oves in krompir — pa dobe pridelovalci, ki niso pripravljeni skleniti pridelovalnih pogodb za razmnoževanje semen in sicer pod sledečimi pogoji:

Za 100 kg priznanega ječmena — 120 kg merkantilnega ječmena; za 100 kg

ovsa — 120 kg merkantilnega ovs; za 100 kg priznanega krompirja I. vrste — 130 kg merkantilnega krompirja; za 100 kg priznanega krompirja II. vrste — 120 kg merkantilnega krompirja.

Da bi bili ti pogoji čim bolj ugodni je zamenjava merkantilnega blaga za prejeto priznana in nepriznana seme možna takoj pri prevzemu semena ali pa šele po žetvi, to je pri odkupu. O drugi možnosti — po žetvi — odločajo ljudski odbori v sodelovanju aktivna množičnih organizacij. Pri odločitvah pa je treba vsekakor upoštevati potrebo po nadomestitvi nastalega primanjkljaja v žitnem fondu, prav tako pa tudi dejansko zalogo prejemnika krompirja. Odločitev mora biti zato nepristranska in pravična. Obenem naglašamo, da žito odnosno ostali poljski pridelki, ki jih bodo kmetovalci vrnili po žetvi, ne bodo upoštevani pri obvezni oddaji.

Če pa je pridelovalec pripravljen skleniti pogodbo za razmnoževanje semen, se stvar spremeni. V tem primeru sicer prejme priznana seme proti plačilu, obveže pa se, da odda ob žetvi vse pridelek sposoben za seme v semenske svrhe.

Ostala semena, ki niso prehrabena, prejmejo pridelovalci proti plačilu. Vsekakor pa je treba gledati tudi tu, da se seme dodeli predvsem tistim pridelovalcem — naročnikom, ki bodo sklenili pridelovalne pogodbe in tako pripomogli k izvedbi plana proizvodnje semen posameznih okrajev.

Pogoje za sklepanje pridelovalnih pogodb, ki bodo ugodni za kmete bomo objavili v prihodnji številki.

KAKO KMETJE SPREJEMAJO UREDBO O VEZANIH CENAH

Dolnja Lendava, 25. febr.

Na konferenci okrajnih aktivistov, ki so se zbrali iz vseh vasi okraja Dolnja Lendava, je diskusija pokazala, da kmetje z zadovoljstvom sprejemajo nove uredbe o preskrbi, posebno uredbo o vezanih cenah. Povsod, kjer se jim je v teh dneh razložilo in na primerih pokazalo prednosti, ki jih bodo imeli pri nakupu, če bodo prodajali po vezanih cenah, so kmetje odobravalni te gospodarske uredbe. Sami ugotavljajo, da so tretje ali vezane cene za njih ugodne in da bo za njihovo gospodarstvo bolje prodajati po vezanih cenah in potem po nizkih cenah nabavljati industrijske potrebščine. Vezane cene jim nudijo ugodnosti pred prostim trgom. Vaško prebivalstvo priznava, da jim ljudska oblast nudi pomoč in ugodnosti, kolikor to dopuščajo današnje gospodarske razmere. Mnogi kmetje so se izrazili, da so pripravljene prodati poslednje rezerve živil, ki jim niso nujno potrebne do prihodnje žetve, čim bodo lahko za tisti denar nakupili industrijskih izdelkov po vezanih cenah. Posebno se zanimajo za razna orodja, okovje za vozove itd.

Potrebno pa je, da razložimo pomen novih uredb v vsaki vasi in to čimprej. Pokazalo se je namreč, da vaški ljudje še niso toliko razgledani, da bi lahko take stvari sami pravilno pojmovali in razlagali. To se vidi po tem, da še večkrat nasedejo špekulantskim, reakcionarnim govoricam. V okraju Dolnja Lendava reakcija v tem primeru ni prišla do besede, ker se zaradi tako važnih ukrepov v korist kmeta ne more tako hitro

znajti. Vendar to ne sme uspravati aktivistov, kajti ona bo gotovo tudi sedaj poizkušala vnašati med ljudi napačno pojmovanje in nezaupanje.

V zvezi z industrijskimi nakaznicami in vezanimi cenami se pojavlja na vasi vprašanje: kaj bo s tistimi malimi kmeti, ki na svojem gospodarstvu ne pridelajo toliko da bi imeli kaj prodati? Ti potem tudi nimajo denarja, da bi kupovali ne na prostem trgu ne po nižjih cenah. Zato je potrebno, da se vključijo v drugo, bolj donosno delo. Kajti noben zdrav človek ne sme živeti na račun skrupnosti, noben ne sme »lenariti« na majhnem posestvu in pričakovati od skupnosti, da mu daje dodatke za vzdrževanje.

V okraju je opaziti, da se nekateri ljudje še tiščejo doma, čeprav jim primanjkuje tistega, kar socialistična družba nudi vsakemu delavnemu človeku. Nočejo na delo ali se že po nekaj mesecih vrnejo, doma pa vzdihujejo ali se jezijo nad težkim življenjem. Do neke mere je bila to posledica nezaupanja do novega družbenega reda. Mnogi niso mogli razumeti, da socialistična država ne pozna krize. Bali so se, da bodo takrat, ko bodo dograjene tovarne, predvidene v planu prve petletke, vsi, ki jih danes gradijo, ostali brez dela. Po drugi strani niso cenili denarja po njegovi pravi vrednosti, ker včasih trenutno niso mogli kupiti tistega, kar bi potrebovali ali želeli. Zato so vedno stali z eno nogo na domači grudi in so se kaj kmalu vračali domov.

Ko so hodili ljudje na delo v inozemstvo: Nemčijo, Francijo, Ameriko itd., so se težko odločili ostati v tujini med ljudmi s tujim jezikom in navadami. Zato so leto za letom odhajali na sezonsko delo ali tudi na nekaj let in se zopet vračali. Zdaj jim ni treba v tujino. Toda še vedno se ne morejo otrgati navade, da bi za stalno ostali na delu. Šele zadnji čas pa se je pokazala velika sprememba. Mnogi odhajajo na delo v ostale kraje Slovenije in ne silijo več domov, kar je opaziti posebno pri mladini. Naša mladina se hitro udomači po vseh krajih Slovenije, kajti naša domovina ni mrzla tujina, ki je naše delovno ljudstvo samo izkoriščala. Ljudje to spoznavajo in problem izgublja svojo ostrino. S pravišnim delom ga bomo pa kot aktivisti v bližnji bodočnosti odpravili. V. V.

Člani LF v Novem Sadu

bodo letos prispevali za gospodarsko izgradnjo 2,143.160 prostovoljnih ur

Beograd, 25. febr. V Novem Sadu je bila mestna volivna konferenca Ljudske fronte, na kateri je bil izvoljen mestni odbor Ljudske fronte in delegati za pokrajinsko konferenco ter za kongres Ljudske fronte Srbije.

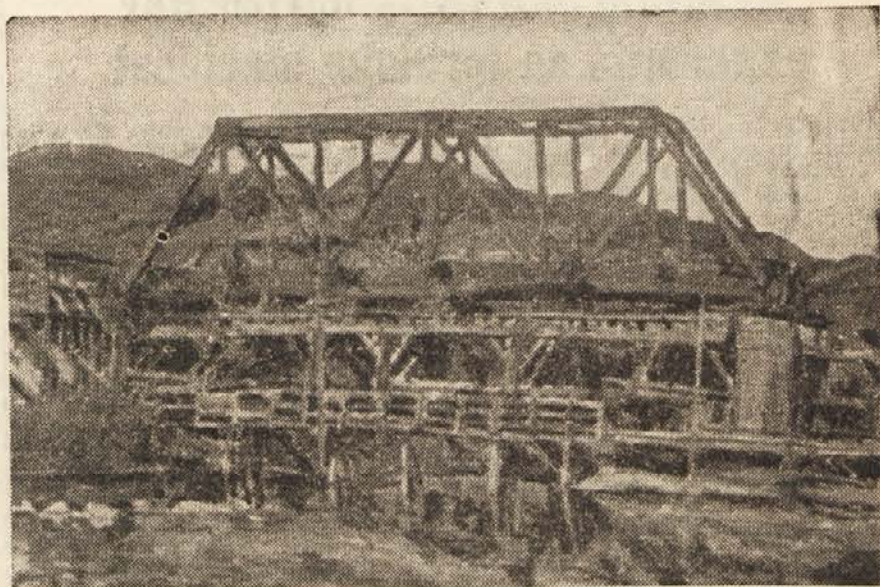
Na konferenci je sekretar mestnega odbora Ljudske fronte Mile Martinović poročal o delu mestne organizacije Fronte med volivno kampanjo ter predložil načrt dela Ljudske fronte za leto 1948.

Letos bodo zgradili v Novem Sadu 120 stanovanjskih poslopjij in 25 hiš s 50 stanovanji za delavce. Poleg tega bodo zgradili večje število garaž, skladišč in drugih objektov.

Za izpolnitev letnega plana bodo frontovci Novega Sada prispevali vsega skupaj 2,143.160 delovnih ur, prihrankov v denarju pa bo presežek 25,830.000 din.

Vsak dan nagradijo po enega rudarja, ki doseže najboljše delovne uspehe. V raškem premogovniku v Istri so uvedli dobro evidenco nad izpolnjevanjem dnevnih nalog. Razen tega so uvedli tudi novost, da redno nagrajujejo vsak dan rudarja, ki doseže najboljše delovne uspehe v vseh pogledih kakor določajo tekmovalni predpisi.

Z UMETNOSTNE RAZSTAVE V MODERNI GALERIJ

Pred dnevi so se pridružili s svojimi deli razstavi naših umetnikov tudi srbski in hrvatski likovni umetniki. — Šeremet Ivo: Most na Zenici

Kmečke delovne združbe v Makedoniji bodo tekmovale za dosego boljnih uspehov

Po zaključku posvetovanja predsednikov kmečkih delovnih združb LR Makedonije so sprejeli predlog o tekmovanju med kmečkimi delovnimi združbami v republiki v letošnjem letu. Po tekmovalnem načrtu se bodo kmečke delovne združbe trudile, da bodo po Ljudski fronti ustvarile enotnost z ostalim delovnim kmečkim prebivalstvom. Na ta način bodo ustvarjeni pogoji za uspešno rešitev vseh problemov na vasi, za razširitev starih in ustanovitev novih kmečkih delovnih združb.

Kmečke delovne združbe so se obvezale, da bodo spomladansko setev, žetev in mlacēt ter globoko jesensko oranje opravile v določenih rokih. Na združbenih posestvih bodo pognojile 20% površin ter očistile vse travnike in deteljšča.

Združarji se bodo borili za dosego povprečnega pridelka 150 kilogramov pšenice na en dekar, 150 kg koruze na isti površini, 120 kg semena sončnic, 150 kg bombaža, 110 kg rži, 150 kg ječmena, 1500 kg krompirja v planinskih rajonih, 1000 kg pa v nižinskih predelih.

Vsaka združba bo nabavila najmanj 5 plemenskih krav, 5 svinj, 500 ovac in 50 različnih živali.

Med letom se bo razvilo v združbah kulturno-prosvetno delo, odstranjena bo nepismenost, odprte knjižnice in čitalnice ter organizirani kmetijski krožki in seminarji. Združbe bodo skušale poslati v strokovne kmetijske šole in različne tečaje čim večje število mladincev.

S posvetovanja so poslali pozdravno brzojavko maršalu Titu, (Tanjug).

Celjski frontovci so sprejeli načrt za letošnje prostovoljno delo

Celje, 25. februarja.

Na plenarni seji aktivistov OF Celje, mesto, katere se je udeležilo okrog 300 predstavnikov množičnih organizacij, so Celjani sprejeli plan prostovoljnega dela za leto 1948, ki ga bodo realizirali v 220.000 delovnih urah. Dela bodo pričiščanju ruševin, ki so v Celju še vedno vidne, pri pridobivanju gradbenega materiala za novogradnje in pri regulaciji Sušnice ter Koprivnice. Glavna naloga celjskih prostovoljcev pa bo novogradnja združnega doma v Medlogu in prosvetnega doma v Gaberju. Nadalje so se zbo-

rovalci obvezali izkopati temelje za novo stanovanjsko gradbo ter sodelovati pri gradnji plavalnega bazena in ceste do bazena, ureditvi živilskega trga ter pri drugih delih.

Udeleženci konference so pokazali za izvajanje plana živo zanimanje. Mnogi so se obvezali za pomoč s svojimi vozili in orodjem kakor tudi z denarnimi sredstvi. Mestna podjetja bodo dala na razpolago šest voz s petnajstimi ljudmi in bodo prepeljala vso opremo za združni dom v Medlogu. Poleg tega bodo posamezne krajevne organizacije še v svojem merilu izvršile manjše obveznosti.

Glede na to, da so se članje celjskih sindikalnih podružnic zavezali za 50 ur prostovoljnega dela, člani Zveze borcev pa za 100 ur, bo celoten plan prostovoljnega dela predvidoma znatno presežen.

KRATKE VESTI IZ VSE DRŽAVE

V Rovinju obnavljajo oceanografski inštitut. Morsko živalstvo je doslej proučeval oceanografski inštitut v Splitu s postajami za ribištvo v Dubrovniku in na Reki. To znanstveno delo je velikega pomena za razvoj morskoga ribištva. Zato bodo v Rovinju obnovili oceanografski inštitut, ki so ga med vojno fašisti razdejali. Naloga tega zavoda bo, raziskati vode severnega Jadrana vzdolž zahodne istrske obale.

V Pulju so obnovili 220 poslopjij. Po priključitvi Pulja k Jugoslaviji je bilo obnovljenih že 220 poslopjij, 187 jih je pa še v delu. Med gotovimi poslopjij jih je 57 javnih, druga so pa stanovanjske hiše, ki imajo 695 stanovanj. Za ta obnovitvena dela so porabili okrog 30 milijonov din. Med drugim so popravili tudi 2 gimnaziji, učiteljske, 4 osnovne šole in 4 kulturne domove.

Povečanje površin orne zemlje na Hrvaškem. Letos so se zelo povečale površine orne zemlje za pomladne posevke. To zemljo so pridobili s tem, da so preorali pašnike in drugo zemljo, ki je »počivala«. Na preoranih pašnikih bodo posejali približno tretjino površine s koruso. Okrog 70 % zemljišč je namenjenih za jara žita, ostanek pa za industrijske rastline, krmo in povrtnino.

Prekop Donava—Tisa—Donava bodo začeli graditi 1. julija. Vse priprave za graditev tega velikega prekopa, ki bo 260 km dolg in bo vezal vse večje vodovinske kraje razen Subotice, bodo končane do poletja. Glavna dela bodo začeli 1. julija. Prekop bo 80 m širok, tako da bo omogočena plova b z velikimi ladjami. V zvezi z graditvijo prekopa bo treba opraviti še številna melioracijska in različna dela, ki bodo trajala 10 let. Z graditvijo velikega namakalnega in osuševalnega sistema, bodo izboljšali v južni Bački in Banatu okrog 170.000 ha zemlje. Zgraditev prekopa bo omogočila tudi širokopotezno elektrifikacijo z velikim sistemom hidrocentral.

V Vovjvodini se pripravljajo na pomladna pogodbitvena dela. Jeseni so presegli pogodbitveni načrt za okrog 150 ha. Lani so popisali zemljišča, ki bi bila primerna za pogodbitve. Na podlagi tega popisa bodo začeli pogodbitveno zemljo v raznih krajih že v tej pomladi in nadaljevali bodo pogodbitvena dela naslednja leta. Pogodbiti nameravajo 930 ha goljav in 1000 ha močvirij.

Uvedba prenosnih barak za gozdne delavce. Prejšnje čase so prenočevali gozdni delavci v gozdovih bodisi v navadnih, oglarskih kolibah ali v »hišicah« iz vejica. V takšnih zaslih brigloh so živeli tudi pozimi, kjer so prežebali in si pogosto niso mogli niti skuhati najnujnejše hrane. Zdaj gozdna gospodarstva uvajajo za gozdno delavstvo prostorne, zračne ter tople prenosne barake, ki bodo postavljene že letos skoraj povsod, kjer je zaposleno več delavstva v bolj oddaljenih gozdovih. Takšne barake stanejo po 20.000 do 25.000 din, v njih pa lahko stanuje do 50 ljudi. Težke so po 5 ton. Razstavljati se dajo zelo lahko ter z lahkoto prevažati s kamioni.

V Zagrebu gradijo poslopja ekonomske fakultete. Ekonomska fakulteta je zdaj nastanjena v starih teshih, skoraj popolnoma neprimernih prostorih. Zato je nujno potrebno, da fakulteta dobi nove prostore. Nova poslopja so začeli graditi že leta 1939., a glavne zidove so zgradili samo do prvega nadstropja. Letos bodo nadaljevali delo. Dograditev bo zahtevala 65.000.000 din stroškov.

V Zagrebu so začeli izdelovati vodovodne betonske cevi. Tovarna betonskih izdelkov »Jugobeton« je edino podjetje v državi, ki izdeluje betonske strešne konstrukcije in razne stavbene elemente industrijsko. Zdaj je začela izdelovati popolnoma nov izdelek — vodovodne cevi iz centrifugiranega betona. Te cevi so cenežje od kovinskih.

Železniška postaja v Pulju obnovljena. Železniške naprave na puljski postaji so bile ob priključitvi Pulja k Jugoslaviji poškodovane za 60%. Promet je bil skoraj nemogoč. Ena prvih zahtev je bila, da so lahko začeli obnavljati gospodarsko življenje v mestu, obnova železniških naprav. Nalogo so rešili uspešno že v 45 dneh. Delo na postaji se je lahko začelo smotno že 1. januarja. V primeri s prometom oktobra, se je doslej promet povečal za 135%.

Nadaljevanje gradbenih del pri severnem splitskem pristanišču. Lani marca so začeli graditi severno pristanišče v Splitu. Delilo se bo na tri oddelke. V prvem in drugem oddelku bodo lahko pristajale velike čezoceanske ladje, v tretjem pa predvsem manjše ladje. Od severnega pristanišča do splitske železniške postaje bodo zgradili normalnotirno in ozkotirno železnico.

Menza tovarne »Iskra« v Kranju

Skoraj do konca lanskega leta je bila menza tovarne »Iskra« v Kranju na tako slabem glasu, da so se delavci dan za dnem odvrčali od nje. Hrana je bila slaba, postrežba malomarna, v skladišču ni bilo prav nikakršnega reda, evidenca površina. Delavstvo je nekaj časa potrpečlo, potem pa je spoznalo, da je vodstvo zlorabilo njegovo zaupanje in da je upravnica Ina Gorjanc kriva vsega nerada in celo poneverb, kar vse je šlo v škodo delavske prehrane. Ona in njeni pajdaši, ki so ji pri njenem nepoštenem, protiljudskem delovanju pomagali, so bili javno ožigosani, odpuščeni iz službe in predani javnemu tožilstvu, kajti delavstvo je septembra lanskega leta na svojem množičnem sestanku kovinarjev v tovarni vse te ljudje razkrinkalo.

Danes je drugače. Menza tovarne »Iskra« je zdaj ena vzornih kuhinj v Sloveniji. Delavstvo si je izbralo za novega upravnika menze tov. Lozerja Dušana, udarnika tovarne. Ta je organiziral mrežo nabavne službe, izbral pošteni in zanesljiv kader postrežnic in kuhinjskega osebja, preuredil jedilnico, uvedel čistočo in higieno, pripravil majhen buffet, poskrbel za raznolikost jedil itd., pri čemer sta mu pomagali uprava tovarne in sindikalna organizacija. Delavstvo, ki se je prej izogibalo te menze, se je hitro oprjelo, število abonementov se je povišalo od 550 na 650, tako da menza ne more sprejemati na hrano delavcev iz drugih tovarn v Kranju, ker so vsi njeni abonenti delavci tovarne »Iskra«. M.

Obednica v tovarni »Iskra«

„STRICEK MRAZ“ - uprizoritev akademije za igralsko umetnost

Akademija za igralsko umetnost v Ljubljani uprizori kot svojo prvo letošnje predstavo M. Šurinove rusko pravljico za otroke v štirih slikah »Striček Mraz«. Prevod v verzih je oskrbel Bogomil Fatur, Sodelujejo izključno slušateljki Akademije, po večini iz oddelka za ljudski oder. Režira: Emil Smasek, plesni vložki in pantomina: prof. Pino Mlakar, glasba: Uroš Krek, scena: akad. slikar Maks Kavčič, Premiera bo v Drami danes v četrtek ob 16. uri popoldne.

Ob priliki te uprizoritve izide v založbi Akademije za igralsko umetnost poseben gledališki list, za katerega je rektor inž. Filip Kumbatovič napisal o predstavi »Striček Mraz« razgovor, ki iz njega navajamo naslednje misli:

S pravljico o stričku Mrazu smo tvegali nekaj docela drugačnega kakor lani, ko smo uprizorili Shakespearovo komedijo »Mnogo hrupa za nič«. Za lansko predstavo so vse posamezne igralske figure skrbno pripravili posamezni vzgojitelji in jih je vsakega skušal kakor je mogel in znal, razkladati v ubrano celoto. Marsikatero nedoraslo potezo v študentovi igri je spretno zabil učitelj »dril«, če smemo tisto vztrajno in potrpežljivo delo, ki je potrebno za odpravo raznih amaterskih nedostatkov, imenovati s tako nespošljivim izrazom, Dobra stran tega poskusa je bila brezpogojna sigurnost v odskrem nastopu, brez katerega bi bila tako velika predstava po enem letu študija nemogoča — elaba stran pa je bila v tem, da je bilo samo igralsko delo posameznega študenta hudo neznačno: za njim in v njem je »igral« njegov učitelj. Pri prvi izmed letošnjih predstav, ki smo si zanj izbrali preprosto, toda zelo poetično sovjetsko pravljico, smo skušali mladim igralcem odpreti vse možnosti samostojnega igralskega dela. Tako je vsa igra nastala prav za prav izven običajnega vzgojnega dela na akademiji po premisleku, da se igralski napredek posameznih študentov najvidneje odraža v takih vlogah, ki so jih morali ustvariti iz svoje lastne domišljije in s svojim lastnim skromnim znanjem. Za teh devet študentov je zgodba o stričku Mrazu torej trda preizkušnja. Izbrali smo jih iz različnih semestrov in skupin: zahtevnejše vloge Daše, Paše in kajčka igrajo študenti četrtega semestra

iz Levarjevega razreda, strica Mraza in očeta gojenci Cesarjeve skupine ljudskega odra, mater slušateljica prvega semestra Gavellove režiserske skupine, medveda igra slušatelj tretjega semestra dramske igre, ververico in kužka pa dva učenca ljudskega odra.

Preizkušnja mladega igralca v otroški igri je vselej dvojna: na eni strani si s samo dovršeno odresko govorico, ki ga v klasični lahko pogosto rešuje iz igralske zadrege, ne more v taki pravilici prav nič pomagati, pač pa mora človeka ali žival v igri za otroka oblikovati s tisto naravno in skrajno preprosto teatraliko, ki zahteva veliko daru za pantomino in veliko zdrave situacijske iznajdljivosti — na drugi strani pa mora neprijetno pokazati že precej telesne okretnosti in glasovne izvežbanosti, če naj otroškim gledalcem posejeda plesne prizore in pevске vložke Zakaj skrivni vir pravega igranja za otroke je v tisti prastari in večno novi gledališki umetnji, ki je hkratu izvor vsega nadarjenega igralskega dela — v odski improvizaciji. Improvizacija pa ne izključuje globokega in resničnega igralskega doživljanja. Če govorimo otroku, če mu igramo, se v svoji igri vračamo sami v svoja otroška leta, v tisti davno minuli čas, ki iz njega izvira vsa naša domišljija, v tiste ure, ko se je naš predstveni dar ukvarjal s tistimi preprostimi in hkratu tako velikimi stvarmi, da smo jih v hrupu in nemiru zrelih let malodane pozabili. Vračamo se v tisto zgovorno tišino popolne moralne zbranosti, ko smo brez slehernega predsojda delili človeška dejanja v dobra in v zla, ko smo brez razburljivih prepričanj ločili lenobo od pridnosti, laž od resnice, sebičnost od tovarištva, ljubezen od hinavščine.

V ta čisti in neoskrbeni svet, kjer zmaga pravica nad krivico, dobrot nad nevoščljivostjo, delo nad lenobo, nas vodi blagi in doberotni striček Mraz. Nauk, ki nam ga deli, ne velja samo otrokom. Za vse nas velja, kar nas je malih in velikih — da v življenju ne gre brez boja in brez dela in brez trde preizkušnje in da nas delo nagradi s svojimi darovi samo tedaj, če premagamo svoje malenkostne osebne muhe in bolečine in če do sveta, ki v njem živimo, opravimo več kakor samo svojo dolžnost: če ga imamo radi.

DELO ZVEZE KNJIŽEVNIKOV LR MAKEDONIJE

Združenje književnikov LR Makedonije je postavilo kot glavno nalogo kolektivno delo književnikov, povečano književno ustvarjanje ter prirejanje vrste sestankov in konferenc, na katerih bodo čitali dela in razpravljali, prirejanje predavanj in organiziranje literarnih večerov po vseh in mestih Makedonije.

Književniki so bili lani med predvolivno kampanjo za volitve ljudskih odborov v Makedoniji razdeljeni na tri skupine, ki so obiskale Skoplje, Kumanovo, Tetovo, Titov Veles, Bitolj, Ohrid in Djevdjelj.

Makedonski književniki so obiskali vse večje delovne prostore v Makedoniji, kjer so brali svoja dela. Člani Združenja so obiskali graditelje Monospitovskega prekopa in vsa večja gradilišča, kjer so prostovoljno delali frontovci in mladina Makedonije. Združenje je poslalo 4 svoje člane na mladinsko progo Samac—Sarajevo, ki so tam brali graditeljem svoja dela ter so v tem času napisali tudi mnogo pesmi, pripovedk in reportaž o progi. V tekstilni tovarni »Kuzman Josipovski—Pitu« v Skoplju je Združenje organiziralo literarni večer, na katerem sta bolgarska književnika Dimitar Poljanov in Svetislav Minkov čitala svoja dela. Združenje književnikov je organiziralo vrsto književnih prireditev med akcijo za likvidacijo nepismenih in akcijo za odstranitev feredže, ob dnevu narodne vstaje v Makedoniji in pri ostalih akcijah Ljudske fronte. Od 28. decembra m. l. do 5. januarja t. l. je bil v Makedoniji izveden Teden knjige. V tej akciji je Združenje Makedonije organiziralo branje književnih del v Skoplju, v tobačni tovarni, kurilnici in tekstilni tovarni. Taka predavanja so bila tudi v ostalih mestih Makedonije.

V januarju je Združenje književnikov Makedonije organiziralo akademijo za vse kulturne delavce v Skoplju ob 75. obletnici rojstva slovenskega pesnika Otona Zupančiča.

Poglabljajoč bratstvo in enotnost med našimi narodi, je Združenje priredilo književni večer v Skoplju, na katerem so brali svoja dela književniki-gosti iz Skopja: Jovan Popović, Cedomir Minderović, Oskar Davičo, Gvido Tartaglia, Božidar Kovačević in Tanasije Mladenović.

KULTURNA KRONIKA

V Beogradu gostuje bolgarski dramski umetnik Georgij Stamatov, ki bo v prihodnjih dneh nastopal v vlogi Ignaca Glembajevic v Krolezi drami »Gospoda Glembajevic«. Lansko gostovanje beograjskega igralca Raše Klavčiča v Sofiji in sedanji obisk Stamatova v Beogradu so le pričetek vzajemnih gostovanj v Drami in Operi, ki so jih predvideli Komiteti za kulturo in umetnost dveh prijateljskih držav.

Dvorec Petra Petrovića Njegoša v Cetinju, ki je znan pod imenom Biljarda bodo obnovili in spremenili v muzej velikega pesnika. Ta zgradba je najpomembnejši kulturno zgodovinski spomenik Črne Gore. V njej je pesnik napisal svoje znamenito delo »Gorski venec«, tu se je srečal z Vukom Karadžićem. — Zunanost in notranjost zgradbe bosta dobili svoje staro lice, ki sta ga imeli v Njegoševem času. Rastavljene bodo vse domače in tuje izdatje pesnikovih del poleg ohranjenih rokopisov originalov.

V Zagrebu gostuje najboljši delavsko kulturno-umetniško društvo LR Srbije »Abrašević«. Nastop, ki ga je društvo imelo v veliki dvorani zagrebškega vselejstva in ki so iz napolnili delavci najrazličnejših podjetij, je vse navdušil tako s programom kot izvajanjem.

Narodno gledališče v Dubrovniku prikazuje za naše izselence, ki so se vrnili, Borovo dramo »Raztrzanec«, ki jih seznanja s težko borbo naših narodov za svobodo. Gledališče je vedno polno bivših izselencev, ki izro toplo sprejemo.

V mariborski Drami je bila včeraj krsna predstava F. Zizkove igre »Vsemu naključje«, ki zajema iz življenja na mladinski progi.

Zaječarsko ljudsko gledališče je nedavno proslavilo obletnico svojega dela, ki je bilo kljub začetniškim težavam dokaj uspešno. Uprizorilo je 150 predstav, od teh 97 po raznih krajih vzhodne Srbije.

Rok za prijavo odškodninskih zahtev v Avstriji

Ministrstvo za finance FLRJ — urad za zaščito jugoslovanskega premoženja v inozemstvu, Beograd, sporoča prizadetim državljanom in ustanovam, da je bil v Avstriji sprejet zakon o restituciji premoženja — Drittes Rückstellungsgesetz —, ki je bilo odvzeto lastnikom med nacionalfašistično vlado bodisi samolastno bodisi na podlagi zakona ali drugih naredb, zlasti pa v pravnih poslih in postopkih v zvezi s prevzemom oblasti po nacionalsocialistih.

Ker je rok za vložitev odnosno prijavo restitucijskih in odškodninskih zahtev do 31. marca 1948, se pozivajo vsi prizadeti, naj se takoj pisмено javijo uradu za zaščito jugoslovanskega premoženja v inozemstvu Beograd poštno predal 453, ki jim bo dal potrebna navodila za priglavitve restitucijskih zahtev v smislu določb tega avstrijskega zakona.

v težkih trenutkih, ko odpade s človeka vse pručeno in narejeno in mu že samo njegovo poreklo narekuje docela spontane izjave v njegovem domačem jeziku, iz domačih pregovorov, in ne iz detektivk, kar je zelo nenaravno.

Brez ozira na te nedostatke pa je »Ukradena zemlja« med tistimi filmi, ki prispevajo k razumevanju češkega življenja pred okupacijo, na umetniški način prikazujejo odpor češkega ljudstva in nam ga s tem v veliki meri približajo.

B. K.

Letos bo stekla pionirska železnica v Ljubljani

Do nedavnega so imeli pionirske železnice le v Sovjet zvezi, v minulem letu pa so tudi jugoslovanski pionirji dobili svoji prvi dve. Kako velik pomen imajo pionirske železnice za vzgojo, srečo in veselje otrok, nam kažejo primeri iz mnogih mest Sovjetske zveze ter v Beogradu in Zagrebu. V letošnjem letu pa se bodo lahko lotili proučevanja železnice in njene tehnike tudi naši najmlajši v Sloveniji, saj bo stekla v Ljubljani pionirska železnica. Pionirji in mladina bodo s pomočjo strokovnjakov gradili progo, objekte in naprave, upravljali s stroji, se sporazumevali z brzojavnimi in telefoničnimi napravami, urejali vožnje vlakov, se seznanjali s prometno-transportnimi problemi. Težnja je, da bi tudi proga v Ljubljani bila zibelka novih kadrov: gradbenikov, strojevodij, strojnikov, elektrotehnikov, inženirjev in vseh ostalih vrst uslužbenec, ki jih železnica potrebuje v svojem obratovanju.

Kakor na ostalih železnicah bo tudi na pionirski potreben izvežban kader. V ta namen so bili prirejeni učni tečaji in krožki, kjer se pod vodstvom starejših tovarišev-strokovnjakov usposablajo pionirji, ki bodo pred železniško izpitno komisijo pokazali svoje sposobnosti in veselje do dela. Po izpiti bodo odšli na delo k strojem, v prometne urade, na kretniške postojanke, v kurilnice itd.

Tehnični problemi zgradnje pionirske železnice so v glavnem že rešeni. Urad za regulacijo mesta Ljubljane je izbral pripravno traso, ki bo šla od Viča, čez Rožno dolino, bo križala cesto Večna pot—Brdo, za Kosezama pa spet križala potok Pržanec, se vila dalje proti potoku Glinšiči in verjetno že drugo leto dosega Podutik ter dalje Polhov gradec ali pa v višini Dravelj ob bodoči obvozni progi tekla proti St. Vidu. Za določitev trase je seveda več načrtov, ki pa bodo rešeni v najkrajšem času. Za pionirje najprikladnejša, čeprav težavnejša tehnična rešitev bi bila prav gotovo zgraditev proge do Polhovega gradca, mimo Podutika. Ta trasa bo verjetno tudi sprejeta, saj bo odkrila našim najmlajšim slikovite predele v bližini in daljnji ljubljanski okolici. Za gradbeno dela bodo potrebovali sposoben tehnični kader. Glavna direkcija za eksploatacijo železnic je določila za šefa gradnje pionirske proge ing. Th-

leria. Razen tega bo dala okrog 20 stalnih delavcev, nekaj rokovalcev materiala (ekladističnikov) in nekaj nadzornikov proge, ki bodo prevzeli posle mladinskih skupinovodij. Povrh tega pa bo direkcija stalno sodelovala pri reševanju tehničnih problemov pri gradnji in neposredno vodila celotno delovno akcijo.

Pri trasiranju proge je bila do sedaj zaposlena študentska mladina tehnične fakultete, ki je prevzela tudi izdelavo projektov za izgradnjo postaj ob progi. Nekaj projektov je že izdelanih in sprejetih. Postaje bodo arhitektonsko prilagojene namenu in okolici. Za letos sta za gradnjo proge v načrtu tudi postaji na Viču in v Kosezah.

Za razvoj mladih tehnikov in železničarjev je v načrtu tudi gradnja pionirskega naselja pri Kosezah, ki naj bi bilo kulturno središče naših najmlajših. Študenti tehnične fakultete bodo tudi pri izdelavi osnutkov za pionirske centre razvili svoje sposobnosti ter tako pripomogli k čim smotnejši izvedbi zasnovanega načrta.

Naše pionirje bo verjetno najbolj zanimala rešitev vprašanja vlečne službe. Znano je, da obratuje pretežno število lokomotiv na naših normalnotirnih progah na parni pogon in takšne bodo tudi lokomotive na pionirski progi. Pozneje bomo parne stroje zamenjali z modernimi električnimi lokomotivami. Kar zadeva širino tira, smo se odločili za širino 0,76 m zaradi pogostih iztiranj na ožjem tiru in ker bomo tako lahko razvili večjo brzino. V ZSSR in tudi v Beogradu in Zagrebu so zgradili 0,60 m široke ture. Karoserije bodo ustrezale širini vozil, ki jih imajo na 60 cm progi, kolesa in osi bodo prirojene našim dimenzijam.

Postajna poslopja, varnostne naprave in tudi vozila na progi ne bodo po zunanjosti prav nič zaostajala za najmodnejšimi stavbami, napravami in vozniimi sredstvi na progah normalnega tira. Treba bo izskrbeti za čim uspešnejšo tehnično izvedbo: urediti električno razsvetlavo v vozovih ter jih opremiti z avtomatičnimi zavorami. Ko bo ljubljanski železniški problem rešen, se bo proga izpeljala ob glavni progi Ljubljana—Trst v mesto, do Erjavčeve ulice, S tem bo mesto neposredno povezano z oddaljenimi kraji.

M.

Poročila iz naših krajev Razkrinkani škodljivci v naprozi

Sevnica, 25. februarja.

Organom notranje uprave v Krškem je uspelo razkrinkati nekatere uslužbence naproze v Sevnici, in sicer poslovodja Uran Adolfa, bivšo poslovodkinjo Omladič Slavico, blagajničarko Stupar Nevenko in dosedanjo poslovodkinjo manufakture Mrak Marico. Vsi omenjeni uslužbenec so razpolagali z zadržanim blagom, kakor da bi bilo njihova last.

Tako je Uran Adolf zalagal privatnega trgovca Tavzeljina iz Trbovelj z železnino, posodo in drugimi železnimi izdelki. Namesto da bi dal prejeti denar v blagajno, ga je sam uporabil za svoje lastne potrebe, račune pa ponevil. Pri inventuri je hotel zatajiti razno železnino, kot krampe, verige, železne palice, lemeže itd. Pri mnogih stvareh je navijal tudi cene.

Omladič Slavica je kot bivša poslovodkinja izkoristila združeno imovino na škodo ljudstva. Manipulirala je z živilskimi nakaznicami, posebno z nakaznicami za sladkor, maščobo in artikli, ki jih je primanjkovalo v široki potrebnosti. Hotela je utajiti tudi račun za 25.000 din.

Stupar Nevenka je bila kot blagajničarka tesno povezana z ostalimi uslužbeneci. Prisvojila si je večjo količino manufakturnega blaga. Dokler ji niso njenih prestopkov dokazali, je vse trdovratno tajila.

KAKO POTEKA GRADNJA ZADRUŽNEGA DOMA V ŽEPOVCIH

Gor. Radgona, 25. februarja.

Po izvolitvi gradbenega odbora 28. januarja se je ta odbor takoj lotil zbiranja materiala za zadržni dom. Zidakov je nabral že 50.000 komadov, strešnikov 5000 komadov, stavbenega lesa 40 m³, apna 10.000 kg, prostovoljnih prispevkov 22.000 din, kmečka obdelovalna zadruga v Žepovcih je dala 10.000 din. Vsi kmetje so prispevali po svojih močeh. Nabiralna akcija se nadaljuje.

Na gradilišču smo pripeljali nasled-

Mrak Marica, poslovodkinja manufakturnega oddelka, je dopustila, da so jemali blago iz trgovine, in si je tudi sama pripravljala iz ukradenega blaga svojo poročno halo. Med drugim je hotela prikrižati tudi 50.000 din gotovine.

Vsi ljudski škodljivci skupaj so oškodovali sevnisko naprozo za 80 do 100.000 din, s tem pa so rušili tudi njen ugled med prebivalstvom. I. H.

Avtomatsko kladivo leži že eno leto v skladišču

Novo mesto, 25. februarja

Danes, ko skoraj osem našim tovarnam in delavnicam primanjkuje različnih obdelovalnih strojev, leži v lopi novomeške kurilnice že eno leto popolnoma novo avtomatsko kladivo, ki bi ga lahko koristno uporabili v kaki drugi delavnici.

Medtem, ko leži to kladivo v lopi, pa morajo kovači omenjene delavnice z golimi rokami na preprost način obdelovati železo. Zato, da je to kladivo že eno leto neizkoriščeno, ne more biti potemtakem nobenega opravčila.

Prepričan sem, da bi to kladivo lahko zelo olajšalo delo našim kovačem, če ne v novomeški kurilnici, pa kje drugod.

Z. S.

koli narodnosti in kljub vsej »internacionalnosti« vendar ne praste lokalnega značaja. Nedostatek filma pa je prav v tem, da ob njem ne čutimo, da je zrasel iz čeških tal, v njem ni izrazilo češkega kolorita, ki bi nam film zaradi njegove občeločevske veljave približal, ga napravil zanimivega in našel odziv po vsem svetu. Film je zaradi vrste napetih prizorov, katerih središče in težišče je vse prevedo na »glavnem junaku«, mestoma zelo podoben razburljivi detektivki. To dejstvo jemlje filmu tisto resnobnost in preprostost, ki je značilna za vse velike umetnine.

Okvir filma »Ukradena zemlja«, kateremu so napisali scenarij Faber, Štepanek in Weiss in ga je režiral Čap, je doba ob münchenškem izdajstvu, ko so angleški in francoski državni sklenili »kravjo kupčijo« s fašizmom in mu izročili Českoslovaško, kakor tudi druge dežele, na milost in nemilost v upanju, da se bo agresija nacističnih imperiali-

Prav tako so tudi posamezni igralci oblikovali dovolj zide značaje. Tako zanimivejša stavega neznajčajnega oportunist Langerja, ki ne ve, kje je njegovo mesto, ne obvlada dogodkov in se v obupu obesi, pretrese te nesreče njegove poštene, preproste češke žene, ki ji je sin zašel med naciste, ponosen si na njegovo zavvedno, hrabro sestro Ano Marijo in se nasmihaš dobrodušnemu, navnemu mlilčniku, ki svojo zaupljivost plača s smrtjo, in si ves odločen z neustrašnimi mlilčniki in češkimi patrioti v njihovem odporu, in z njimi razočaran ob povelju za umik brez boja.

Tudi v tem filmu pa zaslediš, čeprav v manjši meri, nedostatke prej omenjenega filma »Ljudje brez kril«. Napeti in razburljivi, toda mestoma premalo dognani in dosledno izvedeni prizori, ki te spominjajo na detektivke.

Naprijetno občutje, da pobira in citira preprost mlilčnik izjave raznih lordov in detektivov iz kriminalnega romana in to

RESOLUCIJE XX. NACIONALNEGA KONGRESA KP VEL. BRITANIJE

Britanski delavski razred mora zavarovati neodvisnost Britanije pred agresivnim ameriškim imperializmom

London, 25. februarja (Tanjug). Na zasedanju 20. kongresa KP Velike Britanije je predložil izvršni komitej Partije kongresu resolucijo o Komunističnem manifestu, ki je bila soglasno sprejeta. V resoluciji je rečeno, da je po-teklo sto let od časa, ko sta Marx in Engels napisala zgodovinski manifest ter popolnoma dokazala njegov filozofski in politični pomen za človeštvo.

V današnjem stanju čakajo britanski delavski razred težke in odgovorne naloge: rešiti mora ljudstvo pred uničenjem, ki ga prinaša umirajoči kapitalizem, zavarovati mora neodvisnost Britanije pred napadalnimi ameriškim imperializmom in odločno mora spraviti Britanijo na pot socializma. Te naloge je mogoče rešiti samo, če bo delavsko gibanje zavrnilo desničarsko politiko in če bo postal marksizem njegov vodnik v boju proti kapitalističnemu razredu. Boj razrednih idej je bistveni del razrednega boja. Danes pomeni napad na marksizem pripravo ameriških imperialistov in reakcionarjev vseh držav na novo svetovno vojno ter na uničevanje

ameriškega delavskega gibanja in demokracij.

Kongres je sprejel še nekaj resolucij, med drugim resolucijo o Španiji, v kateri pošilja španskemu ljudstvu in njegovim partizanom, ki se borijo za osvoboditev svoje domovine izpod fašizma, terorja in bede, bratske pozdrave. Kongres obsoja nemarnost, ki jo je pokazala laburistična vlada za usodo anti-fašistov, ki so padli v Francove roke, in zahteva, da se izvede na Francovo vlado pritisk, da bi tako prenehala politika uničevanja španskih demokratov. Na koncu resolucije se zahteva, da laburistična vlada takoj izvrši večkrat podano zahtevo delavskega gibanja, da prekine vse trgovinske in diplomatske odnose s Francosom.

Prav tako je bila sprejeta resolucija glede naraščanja števila fašističnih organizacij in antisemitske propagande v Veliki Britaniji.

Na koncu je govoril član CK J. R. Cambell, ki je predsedoval kongresu. S tega kongresa, je rekel odhajamo od-

ločni za boj proti vojnim hujskačem ter za gospodarsko obnovo in neodvisnost naše države. Govornik je rekel, da bi zadela britansko ljudstvo največja katastrofa, če ne bi bilo odpora Komunistične partije. Mnogi so smatrali lani krizo samo za bežni neuspeh v preskrbi s premogom, sedaj pa razumejo, da gre dejansko za veliko organizacijsko krizo vsega kapitalističnega sistema v Veliki Britaniji.

Cambell je ostro obsodil vlado zaradi njene protidelavske politike, antisovjetske propagande in hujskanja na vojno. Obsodil pa je tudi vodstvo kongresa Trade unionov, ker podpira vlado v njenih poskusih za blokiranje delavskih mezd. Na koncu je poudaril potrebo boja proti zaslužnjevalnemu Marshallovemu načrtu in proti Bevinovi »zapadni uniji«, ki pomeni pripravo za novo vojno.

Kongres je iznova izvolil vse dose-đane člane Centralnega komiteja. Na dve izpraznjeni mesti sta bila izvoljena John Mahon in sekretar londonskega okrožnega komiteja Hymie Lee.

Borba demokratične armade ob Korintskem zalivu

Atene, 25. februarja. Po poročilih različnih agencij so se te dni operacije demokratične armade zlasti okrepile in razširile na Peloponezu. United Press poroča, da je več sto partizanov prejšnjo noč močno napadlo z vseh strani industrijsko mesto Egion ob obali Korintskega zaliva, 25 km vzhodno od Patrasa. Dve vojni ladji sta pripeljali ojačenja za monarhistične čete, hkrati pa sta jih podprli s svojim topniškim ognjem. Reuter poroča, da so partizani premagali predstraže in da se bore že v samem mestu. Drugi oddelki demokratične armade so napadli mesto Kalamai na skrajnem jugu Peloponeza.

Prav tako poroča United Press o operacijah na otoku Kreti.

Zločinski ukrep atenske vlade

Iz skupnega groba izkopanih 3000 talcev

Atene, 25. febr. (Tase). Po razpustitvi demokratičnih klubov in prepovedi vseh drugih javnih organizacij, ki niso podprale Sofulisa in Tsaldarisa v njihovih naporih za popolno fašistično dežele, je vlada razpustila Zvezo družin borcev narodnega odpora in družin talcev, ki so jih postrelili Hitlerjevi okupatorji, 12. februarja se je policija na ukaz »liberalnega« ministra za javno varnost Rentisa polastila družbenega prostora te zveze in zaplenila pišto premoženje. V zvezi je bilo 200.000 mater, sester, žena in otrok postreljenih anti-fašistov. Imela je namen dati materialno pomoč svojim najubožnejšim članom in zbirati sredstva za postavitev spomenika žrtvam fašizma.

V svojem protestu, poslanem zavezniškim silam, OZN in mednarodnemu javnemu mnenju, je direkcija zveze 18. februarja pisala, da vlada s svojimi dejanji profanira sveti spomin na žrtve fašizma in prepriča družine postreljenih domoljubov, ki jim je bila zveza edina opora, smrti od lakote.

Toda grška monarhistična vlada se ni omejila na razpust te organizacije, Skle-

nila je udariti ne samo žive, temveč tudi mrtve. Te dni so se na ukaz vojnega ministra na tretjem atenskem pokopališču zbrali groboji in izkopali iz skupnega groba ostanke 3000 ustreljenih domoljubov, čeprav je vlada sama svoj čas dodelila prostor za te grobove. To zalitev atenske vlade spravljajo v zvezo s skleptom ameriškega vojaškega sodišča v zavdev generala Lista in drugih nemških vojnih zločincev, ki so delovali na Balkanu. Kakor je znano, so ameriški sodniki označili talce, ki so jih Nemci ustrelili, za osebe izven zakona, Sofulis je očitno smatral ta motiv za zadošten, da ravna z živimi in mrtvimi anti-fašisti kot z zločinci.

Streljanje domoljubov v Grčiji

London, 25. februarja. Atenski časopisi poročajo, da so v Atenah ustrelili devet domoljubov, ki jih je pred nekaj dnevi obsodilo na smrt atensko preko vojaškega sodišča. Med njimi je tudi neko dekle.

Prav tako so v Atenah ustrelili enajst pripadnikov ELAS-a, ki so bili obsojeni pred dvema letoma na smrt pod obtožbo, da so zagrešili zločine v decembru 1944. leta.

Časopis »Nea« poroča, da se bo začela 28. februarja pred prekim vojaškim sodiščem v Atenah razprava zoper 25 domoljubov z otoka Mitilene. Zvedelo se je, da bo v Atenah v kratkem množična razprava zoper domoljube ki so jih aretirali v Atenah z obtožbo, »da so pripravljali sabotaže, umore in zarote«.

Tisk poroča, da se je začela pred prekim vojaškim sodiščem v Solunu razprava proti 23 domoljubom.

Pred prekim vojaškim sodiščem v Janjini je skupina kmetov, ki so jih obtožili, da so gospodarsko podpirali partizane.

Tisk poroča, da bodo v kratkem sodili pred prekim sodiščem v Janjini 50 državljanov iz Berije, ki so obtoženi, »da so člani zarotniške organizacije, ki je bila pred kratkim odkrita v Gornji Makedoniji«.

REDNA SEJA ZAVEZNIŠKEGA NADZORNEGA SVETA V BERLINU

Angloameričani nočejo uničiti nemških vojaških objektov v svojih conah

Berlin, 25. febr. (Tass). Zavezniški nadzorstveni svet je imel 20. februarja v Berlinu redno sejo, katere so se udeležili maršal Sovjetske zveze Sokolovski, francoski general König, ameriški general Clay in britanski general Brandjohm.

Zavezniški nadzorstveni svet je razpravljal o zahtevah Rumunije, Bolgarije, Madžarske in Italije za akreditiranje njihovih oficirjev za zvezo pri nadzorstvenem svetu. Maršal Sokolovski je podprl zahteve teh vlad, britanski in ameriški predstavniki pa so postavili pogoj, da se ugotovi sličnim zahtevam, ki so jih že prej predložile vlade Švedske, Švice, Egipta, Turčije, Irana in Vatikana. To vprašanje so skupno z vprašanjem akreditiranja novih misij pri zavezniškem nadzorstvenem svetu poslali v proučitev odsedu za politična vprašanja zavezniškega nadzorstvenega sveta.

Nato je začel zavezniški nadzorstveni svet proučevati izvajanje navodila št. 22, ki se tiče uničenja nemških vojaških objektov in naprav.

V imenu sovjetske vojaške uprave je maršal Sokolovski opozoril na nezadovoljive rezultate pri rušenju nemških pomorskih oporišč, podzemskih utrd in drugih vojaških objektov v zapadnih okupacijskih conah.

Sovjetska delegacija je stavila praktične predloge, ki govorijo o najmanjšem številu vojaških naprav in objektov, katere bi pustili za morebitne potrebe okupacijskih čet, na ta način, da bi najpozneje do 31. decembra 1948 uničili vse nemški vojni material in razorožili vse vojaške objekte za vojskovanje na kopnem, na morju in v zraku. Skupna zavezniška komisija mora najpozneje do 1. aprila 1948 na kraju samem pričeti z ugotavljanjem, koliko so bila izvršena navodila zavezniškega nadzorstvenega sveta št. 22.

Britanski general, ki se ni mogel obvladati, je razburjeno izjavil, da ne bo razpravljalo o sovjetskih predlogih o demilitarizaciji, ker po njegovem mišljenju britanska vojaška oblastva »ne potrebujejo nikakršnih naknadnih instrukcij niti od koordinacijskega ko-

miteja niti od zavezniškega nadzorstvenega sveta.«

General Clay ni zanikal dejstva, da je ostalo veliko število vojaških objektov in naprav v ameriški okupacijski coni še vedno nedotaknjeno ter izjavil, da te objekte uporabljajo ameriške čete in da bodo uničeni šele po koncu okupacije.

Sovjetski predstavnik je na kratko prikazal potek diskusije in opozoril, da je britanski zunanji minister izjavil na konferenci Sveta zunanjih ministrov v Moskvi, da bodo do 31. decembra razpuščeni ostanke nemških vojaških organizacij, ki obstajajo pod imenom različnih »delovnih oddelkov«, »prevoznih čet« itd. Tega doslej še niso storili. Nemške vojaške oddelke, kakor tudi fašistične poljske, jugoslovanske in druge vojaške enote še naprej vzdržujejo v britanski okupacijski coni.

Sovjetski predstavnik je nato opozoril na brezpomembnost stalnih poskusov angloameriških predstavnikov, da bi demilitarizacijo Nemčije omejili na ustanovitev nadzorstvene komisije. Na zadnjem sestanku koordinacijskega komiteja je sovjetski predstavnik predlagal ustanovitev komisije štirih sil zaradi pregleda pomorskih oporišč in pristanišč ter zagotovil prost dostop tej komisiji v vsa nemška pristanišča v sovjetski okupacijski coni, toda ameriški in britanski predstavniki so ta predlog odklonili.

Ob koncu seje je sovjetska delegacija izročila drugim delegacijam spomenico v zvezi s pismom, ki so ga poslali nadzorstvenemu svetu predsedniki delovne zveze Enotne socialistične in Komunistične partije Nemčije — Wilhelm Pieck, Otto Grotewohl in Max Reimann. V tem pismu protestirajo v imenu svojih strank proti prepovedi delovanja delovne zveze Enotne socialistične in Komunistične partije Nemčije v zapadnih okupacijskih conah in proti prepovedi vstopa nemškim političnim voditeljem v zapadne cone, kakor tudi proti prepovedi zaplenbe časopisov, lepakov in knjig.

O sovjetski spomenici bodo razpravljali na prihodnji seji zavezniškega nadzorstvenega sveta 10. marca.

Nota iraške vlade Veliki Britaniji

Samo na podlagi zajamčenja nacionalnih zahtev je mogoča pogodba z Britanijo

Bagdad, 25. febr. (Tanjug) AP poroča: Iraška vlada je poslala Veliki Britaniji noto, v kateri navaja razloge, zakaj je odklonila ratifikacijo nove anglo-iraške pogodbe. V noti se poudarja, da pogodba ni bila sklenjena v korist Iraka, ker ni uresničila osnovnih zahtev Iraka — da bi Britanija končno izročila dve letalski oporišči — Kabanija in Sajba.

V noti je nadalje rečeno, da daje pogodba Britaniji tudi »velikanske gospodarske in finančne privilegije v Iraku.« Skupna anglo-iraška obrambna uprava, ki je bila predvidena po pogodbi, naj bi bila dejansko izvršeno ne pa posvetovalno telo, ki bi postalo važen čimtelj pri nadzoru celotne politike Iraka, če bi bila pogodba sprejeta.

V zvezi z izjavo britanskega zunanjega ministrstva, da smatra staro pogodbo še naprej za veljavno, ker je bila nova pogodba odklonjena, se izraža v noti pripravljenost Iraka, da bo zahteval revizijo pogodbe iz l. 1930., vendar samo na podlagi zajamčenja osnovnih iraških zahtev.

Kakor poroča Reuter, je bil razpuščen iraški parlament. Sklep o razpustu je bil sprejet po napetem položaju v zvezi s podpisom nove anglo-iraške pogodbe in odstopom predsednika vlade Saleha Džabra.

Lov na kmete v Španiji

Pariz, 25. febr. Radio »Pirenaica« poroča, da patrole civilne garde napadajo med svojimi pohodi proti partizanom mirne kmete. Te dni je bil množični lov na kmete v Coruni. Na področju Ordoneza je civilna garda aretirala 8 kmetov zaradi njihovega republikanskega prepričanja. Aretirane so nato silno mučili ter odvedli neznano kam.

Združena socialistična mladina Španije se je obrnila na Federacijo svetovne demokratične mladine s prošnjo, naj se zavzame za rešitev na smrt obsojenega španskega demokrata Carlosa Martinesa.

kanala in Dardanel, hkrati pa umakniti britanske čete iz Grčije ter razširiti trgovinske sporazume s Sovjetsko zvezo in državami Vzhodne Evrope.

Na koncu je Zilliacus poudaril potrebo po anglo-sovjetskem sodelovanju, ki bi prisililo ZDA, da bi pričele izvajati politični sporazuma z drugimi silami. Dejansko sodelovanje treh velesil bi zavarovalo gospodarski obstoj britanskega ljudstva, ohranilo bi njegovo nacionalno neodvisnost, ki je sedaj v nevarnosti, koristilo bi demokraciji in miru, iz OZN pa bi napravilo poročstvo za mir na svetu.

IZJAVA PREDSTAVNIKA CK KOMPARTIJE KITAJSKE

BREZ POMOČI AMERIŠKIH IMPERIALISTOV BI BIL KUOMINTANG ŽE DAVNO UNIČEN

Severni Šensi, 25. febr. (Tase). Agencija Heinshua poroča, da je predstavnik CK Komunistične partije Kitajske podal izjavo o ameriški »pomoči« Kuomintangovi vladi ter poudaril, da je ta »pomoč« samo razvnela državljansko vojno. Ostro je zavrnil Trumanovo poslanico, ki zahteva od Kongresa, naj odobri Čangkajškovi vladi posojilo 570 milijonov dolarjev.

Ameriški imperializem, je dejal predstavnik CK Komunistične partije, hoče zavleči državljansko vojno na Kitajskem. Brez pomoči ameriškega imperializma bi bili Kuomintangovi pristaši, ki vodijo vojno proti svojemu lastnemu ljudstvu, že davno uničeni. Okoriščajo se z ameriško »pomočjo« ter hkrati trgujejo s suverenostjo Kitajske.

Po določbah tajnega sporazuma, sklenjenega med predstavniki Čangkajške in ameriški imperialisti, bo Kuomintang v zameno za novo posojilo 570 milijonov dolarjev dal ZDA pravico plovbe v kitajskih teritorialnih vodah pravico kontrole nad Severno Kitajsko, kakor tudi važne privilegije ameriškim trgovcem. Kot »gospodarsko pomoč« bo Kuomintang dobil

od ZDA letala, topništvo, municijo itd. Ameriško vojaško osebo vežba Čangkajškove čete na Formozu, v Nankingu, Mukdenu, Peipingu in v mnogih drugih krajih.

Toda oni, ki mislijo, da bo »pomoč« ZDA rešila Kuomintang pred dokončnim uničenjem, je dejal predstavnik CK Komunistične partije Kitajske, se varajo. Kitajsko ljudstvo sovraži reakcionarje in bo uničilo reakcijo v notranjosti svoje dežele.

Wallace obsoja Trumanovo podporo Čangkajšku

New York, 25. febr. AFP poroča, da je Henry Wallace kritiziral Trumanov govor v Kongresu v zvezi s posojilom Kuomintangovi Kitajski. Wallace je izjavil:

Zahteva predsednika Trumana, da se odobri kredit 570 milijonov dolarjev za korumpirano Čangkajškovo vlado, pomeni novo obdobje finančnega in političnega vmešavanja ZDA v Kitajski, ki je stalo do sedaj že 4 milijarde dolarjev.

Wallace je izjavil, da pomoč, ki jo

PRED PARLAMENTARNIMI VOLITVAMI V ITALIJI

Krščanskodemokratska stranka in cerkvena hierarhija hočeta spremeniti vero v orožje političnega boja

je izjavil sekretar KP Italije Luigi Longo o okrožnici milanskega nadškofa

Rim, 25. febr. (Tanjug). Milanski nadškof kardinal Schuster je poslal katoliški duhovščini okrožnico, ki naroča, naj se članom Komunistične partije, pristajem Demokratične fronte in vsem tistim, ki nameravajo glasovati za Demokratično fronto, prepove svedenje in obhajilo. Okrožnica poziva vse duhovnike, naj do skrajnih mej materialno in moralno sodelujejo v predvolivni kampanji in propagandi.

Sekretar KP Italije Luigi Longo je v svoji izjavi časopisu »Unita« poudaril, da pomeni ta okrožnica kardinala Schusterja nezasišano vmešavanje Vatikana v volivno kampanjo krščanske demokracije, kar je v nasprotju z volivnim zakonom.

Demokratična fronta, je poudaril Longo, je tisočkrat izjavila, da spoštuje vse vere in verski mir, medtem ko hočeta krščanska demokracija in cerkvena hierarhija spremeniti vero v orožje nesloge in političnega boja. V svoji okrožnici Schuster odkrito naroča duhovnikom, naj pridolžijo politični boj proti katoliškim članom Demokratične fronte in naj ves cerkveni denar uporabijo za vojno proti demokraciji.

Na gesla mržnje in vojne, ki jih širi visoka cerkvena hierarhija, je končal Longo, odgovarja Komunistična partija s pozivom k verskemu miru, socialni in narodni slogi, globoko prepričana, da bo italijansko ljudstvo bolje razumelo demokrate Ljudske fronte, ki oznanjajo mir, svobodo in delo, kakor pa naše nasprotnike, ki sejejo mržnjo in neslogo, pripravljajo novo vojno, izvajajo socialne krivice in silijo državo v nove nesreče, siromaštvo ter katastrofo.

Ustanovitev demokratične fronte za Sardinijo

Rim, 25. febr. (Tanjug). V Cagliariu na Sardiniji so ustanovili demokratično ljudsko fronto za vso Sardinijo, v katero so vstopile vse mladinske, sindikalne in

delavske organizacije, skupina univerzitetnih profesorjev, odvetnikov in zdravnikov, kakor tudi veliko število neodvisnih osebnosti.

Socialistično gibanje proletarske enotnosti, v katerem so združeni vsi bivši pristaši Saragatove stranke desnih socialistov, je tudi pristopilo k demokratični fronti. V zadnjem času zapuščata Saragatovo stranko vedno večje število članov. Odslek Saragatove stranke v Firenzah je tudi vstopil v demokratično fronto s sekretarjem in drugim voditeljem stranke na čelu. Ves upravni odbor Saragatove pokrajinske zveze v Salernu je izstopil iz stranke in se priključil fronti. Prav tako se nadaljuje tudi razpad Pacciardjeve republikanske stranke. V pokrajini Perugi so se sekcije republikanske stranke v celoti pridružile demokratični fronti.

Tudi predstavniki liberalne levice v Cataniji so zapustili svojo stranko in stopili v fronto.

Demokratični fronti se je pridružil tudi eden najbolj znanih italijanskih pesnikov in komediografov Sem Bonelli.

Katastrofalen padec delnic največjih italijanskih podjetij

Rim, 25. febr. (Tanjug). Na italijanski borzi so zabeležili katastrofalen padec delnic največjih industrijskih podjetij. Delnice družbe »Fiat« so padle na 260 lir, kar je manj kakor etane skatlica cigaret, medtem ko so delnice družbe Montecatini padle na 193 lir.

V lanskem maju so znašale delnice Fiata 3270 lir, delnice Montecatinija pa 2600 lir. V zadnjih osmih mesecih, odkar je prišla na oblast De Gasperijska vlada, je vrednost delnic domačih industrijskih podjetij padla za 400—500 milijard lir. Italijanska narodna proizvodnja propada zaradi intervencije ameriških monopolov, ki preplavljajo italijanski trg z različnimi industrijskimi proizvodi.

Z VSEGA SVETA

MOSKVA — Delegacija Slovanskega komiteja ZSSR pod vodstvom generalnega poročnika Gudorova je zapustila Moskvo na poti v Prago, kjer bo sodelovala pri delu pripravljalnega komiteja za sklicanje kongresa študentov slovanske zgodovine in kulture, kakor tudi na rednem zasedanju plenuma Slovanskega komiteja.

MOGADISCIO — Komisija štirih velesil, ki razpravlja o bodočnosti bivših italijanskih kolonij, je končala delo v Somaliji in odpotovala v Asmaro v Eritreji.

DUNAJ — Delavci tovarne kovinskih proizvodov »Fischer-Pechler« in tovarne za peči na Dunaju so proglasili poldnevno stavko v protest proti neredni preskrbi in nezadostni prehrani.

zahteva Truman za Kitajsko, ni namenjena prehrani kitajskega ljudstva, pač pa za oboroževanje Kuomintanga.

Wallace je tudi rekel, da vežba nad tisoč ameriških oficirjev kitajske vladne čete, Amerika pa je tudi zgradila svoja oporišča v Cingtao in na Formozu.

LONDON — Kakor poroča United Press, britanske oblasti niso hotele izdati vizuma sekretarju KP Urugvajja Evgeniju Gomezu, ki bi moral govoriti na zasedanju 20. nacionalnega kongresa KP Velike Britanije in pozdraviti kongres v imenu vseh komunističnih partij Latinske Amerike.

FIZKULTURA

Pred dvobojem ženskih reprezentanc v vajah na orodju SRBIJA : SLOVENIJA

Orodna telovadba je zavzela v zadnjih mesecih po vsej državi velik razmah in napredek, kar se kaže v številnih mednarodnih in medfederacijskih tekmah. Prejšnji mesec je moška in ženska reprezentanca Srbije nastopila proti Hrvatski, prihodno nedeljo pa se bo vršil dvoboj Srbija : Slovenija. Naša moška vrsta bo v petek odpotovala v Beograd, kjer se bo pomerila s srbskimi telovadci, dvoboj ženskih vrst pa bo v Ljubljani na Taboru ob devatih dopoldne. Ta tekma predstavlja za naše tekmovalke veliko preizkušnjo, saj so v slovenski reprezentanci, razen mednarodnih tekmovalk Gerbeve in Glivarjeve, same mlade, nerutinirane telovadke. Zato bo borba za točke zelo ostra, ker je srbska reprezentanca zelo izenačena.

11 naših najboljših telovadk je že par dni zbranih v Ljubljani na skupnem treningu, kjer se pod strokovnim vodstvom tov. Kržanova, Pustiškovca in Vazzazove pripravljajo za dvoboj. V torek zvečer sem se namenil v telovadnico v Narodnem domu, kjer sem našel vse naše tekmovalke zbrane pri marljivem vježbanju. Večina je povzela posamezne vrline iz svojih prostih vaj, nekaj jih je pod vodstvom tov. Glaviča vježbalo odskoke s krogov, dve ali tri so bile pri dvovišinski bradlji. Moj pogled se je takoj uprl na našo najboljšo mednarodno telovadko Vido Gerbevo, toda tov. Kržanova in Vazzazova sta menda spregledali, da hočem spet po stari in slabi navadi vseh dopisnikov pisati samo o »klasah«. Takoj sta me obkolili in mi pričeli hitro naštevati vse vrline in sposobnosti mladih tekmovalk. Že po kratkem času sem se prepračil o resničnosti njihovih trditvij, da imamo v naših mladih telovadkah mnogo nadarjenih telovadk, ki se bodo lahko že v kratkem času povzpele v vrsto državnih reprezentantk. Čeprav so skoraj vse zelo mlade, že obvladajo tako vrline, ki jih usposablja za skorajšnje mednarodne nastope.

Železnik Silva je doma iz Trbovlj. Je gibčna in prožna, kar se posebno pozna v njeni prosti vaji, ki je polna težkih prvov, premetov vstran, mostov, špag itd. Zelo dobra je tudi na dvovišinski bradlji, kjer kljub razmeroma drobnim postavim z lahkoto izvaja naporne vrline, kakor razvike v opori in podobno.

Teršek Mimi je po rodu Celjanka. Ima zelo lepo prostoto vaje, v kateri dovršeno izvaja razne premoste naprej in vstran, mošte, vzklpoke itd. Tudi na ostalih orodjih je precej izenačena in bo na tekmi gotovo pokazala vse svoje znanje.

Vojak Ruža je Mariborčanka, znana že s prejšnjih mladinskih tekem. Na izbirnih tekmah je prejšnjo nedeljo zasedla le 7. mesto, ker jo je spremljala očitna smola.

Hokej

Prva igra češkoslovaškega prvaka v Moskvi

Moskva, 25. febr. Včeraj je na stadionu »Dinamo« odigral češkoslovaški prvak v hokeju na ledu LTC prvo trening tekmo s kombinirano reprezentanco Moskve. Po zelo zanimivi igri se je tekma končala z zmago moštva LTC s 11:7 (5:4, 2:1, 4:2).

Jugoslovanski smučarski skakalci bodo tekmovali na Norveškem

Ljubljana, 25. febr. Jugoslovanski smučarji Rudi Finžgar, Janez Polda in Karel Klavnik bodo sodelovali na tridisciplinskih tekmah v smučarskih skokih v Holmenkollen v Norveški. Tekme v Holmenkollen bodo od 3. do 7. marca.

Mednarodni sport

MOSKVA. — Moštvo CDKA je s 33 točkami od 36 moških osvojilo prvenstvo ZSSR v hokeju na ledu za leto 1948. Največ golov je dal znani igralec nogometa Vsevolod Bobrov. Na drugo mesto se je plasiral moštvo Spartaka (Moskva).

MOSKVA. — Jakov Kucenko, znani sovjetski dvigalec uteži, je bil odlikovan z redom delavske rdeče zastave za velike športne zasluge in za aktivno sodelovanje v razvoju fizikulture gibanja v ZSSR.

Boris Polevoj:

ZRAČNI SPOPAD

Priobčujemo odlomek iz knjige Borisa Polevoja »Povest o pravem človeku«, kjer opisuje avtor življenje in borbo sovjetskega letalca-junaka na fronti. Za to delo je avtor prejel Stalinovo nagrado.

Posadko so zbudili navsezgodaj zjutraj. Izvidnice so obvestile štab armije, da je letala večerjaj nad področjem prodora sovjetskih tankov močna nemška letalska formacija. Iz podatkov zračnih opazovalcev, potrjenih z zanesljivimi poročili, se je dalo sklepati, da je nemška komanda spoznala nevarnost, ki je nastala po prodoru sovjetskih tankov prav na glavnem delu kurškega kolena in poklicala sem zrakoplovno divizijo »Richthofen«, popolnoma z najboljšimi nemškimi piloti. Ta divizija je bila zadnjic razbita pred Stalingradom in znova formirana nekje daleč v nemškem zaledju. Polk so opozorili, da je močna, da ima najnovjša letala tipa »Fokke Wulf 190« in zelo izkušeno moštvo. Povelje se je glasilo, da mora biti polk nenehoma buden in dobro ščititi druge vojaške oddelke, ki so začeli enočiti prodirati za tanki.

»Richthofen! Izkušeni lovci so dobro poznali ime te divizije, ki je bilo pod posebnim pokroviteljstvom Hermanna Göringa. Nemci so jo pošiljali povsod tja, kjer so občeli. Piloti te divizije, med

Odlikuje se po izredni eleganci izvajanja vseh prvov. Najboljša je v prosti vaji, na gredi in tudi na dvovišinski bradlji.

Rožman Milica je doma iz Kranja. Na izbirnih tekmah je bila tretja. Vse svoje vaje izvaja z izredno mirnostjo, eleganco in predvsem sigurnostjo, kar ji da veliko prednost pred ostalimi tekmovalkami.

Černe Neža je druga Mariborčanka, ki bo verjetno nastopila v slovenski reprezentanci. Kljub svojim 15 letom je že izredno dobra telovadka, zlasti na dvovišinski bradlji, kjer ne znošaja mnogo za našimi najboljšimi tekmovalkami.

Celjanka Lešek Slava je zelo elegantna tekmovalka, izenačena na vseh orodjih in bo gotovo v nedeljo posegla v borbo za najboljša mesta.

Ljubljanka Moor Tatjana je zasedla na izbirnih tekmah 6. mesto, vendar bi po svojem znanju lahko bila mnogo bolj sprejda. Njeni najboljši orodji sta gredi in dvovišinska bradlja. Če bo na tekmah pokazala vse svoje znanje, bo sigurno med najboljšimi.

Pavlič Anica je tretja Mariborčanka v vrsti. Na izbirnih tekmah je bila na drugem mestu in bo svoj uspeh gotovo skušala ponoviti, čeprav bo konkurenca mnogo hujša. Zelo dobra je v preskokih čez konja, pa tudi na ostalih orodjih ne znošaja mnogo.

Koprivnik Janja je Ljubljanka. Na izbirnih tekmah je osvojila 5. mesto. Najboljša je v preskokih čez konja in v prosti vaji.

Poleg naštetih tekmovalk sta na skupnem treningu tudi naši mednarodni tekmovalki Gerbec Vida in Glivar Ivana, ki bosta gotovo zastopali Slovenijo na nedeljskem dvoboju. V petek bodo še zadnje interne izbirne tekme ter bo na podlagi doseženih rezultatov dokončno sestavljena naša reprezentanca. P. I.

Vabimo vse prijatelje nogometa, da se udeležijo udarniškega dela čiščenja nogometnega igrišča FD »Enotnosti« ob Tyrševi cesti, ki bo danes 26. febr. od 14. ure dalje

SLOVENSKA NARODNA GLEDALIŠČA

Drama - Ljubljana

Cetrtek, 26. ob 16: Šurinova: »Stridek Mrzec«. Premiera. Izven. Uprizoritvek Alja demlje za igralsko umetnost. Ob 20: Molier: »Tartuffes. Red Cetrtek.

Petek, 27. ob 17: Maršak: »Mucin dom«. Zaključena predstava za ljubljanske Domo-voje igre in dela.

»Stridek Mrzec« - uprizoritve Akademije za igralsko umetnost. Akademija za igralsko umetnost v Ljubljani uprizori kot svoje prvo letošnje predstavo M. Šurinovo rusko pravljico za otroke v štirih slikah »Stridek Mrzec«. Prevod v verzih je oskrbel Bogomil Fatur. Sodelujejo izključno študenti akademije, po večini iz oddelka za ljudski oder. Režira Emil Smaek, pesni vložki in pantomimi prof. Pino Mišar, glasba Uroš Krek, scena akad. slikar Maks Kavčič. Premiera bo v Drami danes, v četrtek ob 16. Predstava je izven abonmaja.

Opozarjamo na slavnostno 25. predstavo naše klasične tragedije »Tugomers«, ki bo v nedeljo 29. ob 14.30. Predstavo priredi sindikat SNG v korist borečemu se demokratičnemu ljudstvu Grčije. Na predstavo posebno opozarjamo okoliško občinstvo.

Opera - Ljubljana

Cetrtek, 26. ob 20: M. Polič: »Mati Jugovičev«. Zaključena predstava za ljubljansko garnizijo.

Petek, 27. ob 16: Mlakar: »Mala balerina«. Zaključena predstava za dijaštvo.

Maribor - Drama

Petek, 27. ob 15: Maršak: »Mucin dom«. Za okoliško šolo.

Sobota, 28. ob 20: Žižek: »Vsemu nakljube. Izven.

Maribor - Opera

Cetrtek, 26. ob 20: Verdij: »Trubadur«. Red A. Nedelja, 29. ob 20: Baletni večer. Izven.

Sentjakobsko gledališče - Mestni dom

Sobota, 28. ob 19: B. Nušič: »Zalujoča familija«. Gostovanje v Litiji.

Nedelja, 29. ob 15: B. Nušič: »Zalujoča familija«. Popoldanska predstava, zadnjica.

Sentjakobsko gledališče gostuje v soboto 28. februarja ob 19 na povabilo ljubljanske prosvetnega sveta v Litiji z Nušičevo komedijo »Zalujoča familija«. V nedeljo 29. pa bo ob 15 na domačem odru zadnja uprizoritve uspele komedije. Predprodaja vstopnic v trgovini Edo, Prešernova 48.

Ta borbeni besedni potok na račun »Richthofenov« pa seveda ni bil namenjen toliko Alekseju, ki je bil že popil svojo kavo, kolikor dekletu, ki se je, čeprav zaposlena s cvetjem, tu pa tam skrivala ozirala na rdečeličnega, postavnega Petrova, Meresjev ju je mojstril z dobrodružnim nasmehom. Kadar pa je nanesel pogovor na delo, ni imel rad šale in praznih besed.

»Richthofen« niso mačkine solze, dragi moj, marveč to pomeni: odpri široko oči, če narveč danes goreti v plevlu. Napni ušesa, ne izgublaj zveze. »Richthofen«, to so ti, brate, take zverine, da niti uet ne utegneš odpreti, pa te že preklunajajo...»

Navsezgodaj zjutraj se je dvignila prva eskadrila pod poveljstvom samega pol-

OBVESTILA

DNEVNE VESTI

PLANSKA KOMISIJA LRS obvešča, da se sprejemajo stranke vsakodnevno le v času od 12-14 ure v prostorih Vlade palače. 702

Slovensko zdravniško društvo, podružnica v Mariboru, sporoča, da bo dne 27. februarja 1948 ob 19 v Splošni bolnišnici predavanje tov. prim. dr. Mirka Čerčiča o prof. dr. Merčunovi knjigi »Klinika želodca in črevesja«. Predavanje bo v obliki jezikovnega vježbanja. — 4. marca 1948 ob 19 bo strokovni zdravniški sestanek v Splošni bolnišnici. Predavala bosta tov. ravnatelj dr. Arko Vemčeslav in tov. dr. Pertl Eman o temi: Sok v traumatologiji in Opakline v traumatološki praksi. Vabljeno vsi tov. zdravniki in medicineri. — Odbor. 608

Za brezplačni tečaj bolgarsčine, ki ga prireja Slovenski komite Slovenije, bo v petek 27. t. m. ob 18.30 na klasični gimnaziji v ravnateljevi pisarni dogovor o dnevih tečaja. Prosimo, da se sestanka udeležijo vsi, ki so se za tečaj že prijavili in tudi eventualni novi zainteresenti. — Tajništvo Slovenskega komiteja. 744

OBVESTILO

Ordinacije v kranjskem protituberkuloznem dispanzerju se bodo od 1. marca dalje vršile trikrat tedensko, in sicer vsak ponedeljek, četrtek in petek od 15-18. ure. Vpisovanje za pregled se vrši eno uro pred pričetkom ordinacije.

KINO

LJUBLJANA: UNION: Ameriški film »Veliki diktator«. Zaradi izredne dolžine filma predstave ob 16, 18.15, 20.30.

MATEJA: Češki film »Ukradeno meja«. 12.15, 14.45, 17.15, 19.45.

MOSKVA: Sovjetski film »Letašišče Semabab«. 12.15, 14.45, 17.15, 19.45.

SLOGA: Ameriški film »Bruc v Oxfordu«. 12.15, 14.45, 17.15, 19.45.

KODELJEVO: Sovjetska filmska pravljica »Konjiček Grbavček«. 12.15, 14.45, 17.15, 19.45.

MARIBOR: ESPLANADE: Sovjetski film »Zadnja noč«. 12.15, 14.45, 17.15, 19.45.

GRAJSKI: Sovjetski film »Nasrednove prigode«. 12.15, 14.45, 17.15, 19.45.

CELJE METROPOL: Sovjetski film »Naše srce«. 12.15, 14.45, 17.15, 19.45.

DOM: Sovjetski barvni film »Parada 1. maja v Moskvi 1947«. 12.15, 14.45, 17.15, 19.45.

KANIK: Francoski film »Morska rož«. 12.15, 14.45, 17.15, 19.45.

KRANJ: MESTNI: Češki film »Možje brez kril«. 12.15, 14.45, 17.15, 19.45.

PTUJ: Sovjetski film »Kotovski«. 12.15, 14.45, 17.15, 19.45.

KONGERTI

Koncert za klavir. Jutri, v petek 27. ob 20 koncertiral v veliki filharmonijski dvorani angleški pianist Kendall Taylor, umetnik, kakor smo jih že malo imeli na naših koncertih. Ima sijajne kritike. Amsterdamski list pravi: K. Taylor ima roko, ustvarjajočo za klavir, ki rešuje za največjo lahkoto vse tehnične probleme, čigar udarec je perfekten. Vse ima, kar mora imeti umetnik, ki igra z ljubeznijo in popolno predanostjo. Dumajski Arbitreica pravi: Taylor je igral z odličnim ritmom, divno tehniko in polnim temperamentom. Predprodaja v knjižarni muzikalij poteg Nove založbe. 724

Urade in ustanove opozarjamo, da vsa obvestila in objave za »Ljudsko Pravico« sprejemamo najkasneje do 12. ure. — Uredništvo.

RADIO

Ljubljana, Maribor in Slov. Primorje

DNEVNI SPORED ZA CETRETEK 26. 2.: 6 Budnice — 6.10 Poročila, objava sporeda, vremenska napoved — 6.30 Jutrnanja telovadba — 6.40 Veder jutranji spored — 7 Radijski kolektor, iz današnjih časopisov, objave — 7.15 Slovenske narodne — 7.30 Napoved časa, poročila — 7.45 A. Luigial: Egiptovski balet — 12.30 Napoved časa, poročila, 12.45 Zabavna glasba, mali oglasi, objave — 13 Pisan spored orkestralno in solistične glasbe — 14 Gospodarski pregled — 14.10 Igra Veseli trio — 14.30 Napoved časa, poročila, objava večernega sporeda — 14.45 Črnske duhovne pesmi — 18 Igra mali orkester Rada Ljubljana pod vodstvom R. Starčiča — 18.30 Upravstveno predavanje, dr. Pertl Eman: Garje in kožna gnojjenja — 18.45 Iz Debussyjevih nočnih — 19 Radijski dnevnik — 19.10 Igra Vaški kvintet — 19.30 Napoved časa, poročila — 19.45 Zabavna glasba, mali oglasi, objave — 20 Ruski tečaj Društva za kulturno sodelovanje Slovenije s SZ (21. lekcija) — 20.10 Vedre baletne scene — 20.40 Franco Maroff: Gibanjski folklor (nadaljevanje) — 21 Iz ruske in sovjetske klavirske glasbe, izvaja pianist Pavel Sivio — 21.30 Igra orkester André Kostelanetz — 22 Prenos vesti zvezne postaje Beograd — 22.15 Iz del P. I. Čajkoveškega.

DNEVNI SPORED ZA PETEK 27. FEBR.: 6 Budnice — 6.10 Poročila, objava sporeda, vremenska napoved — 6.30 Jutrnanja telovadba — 6.40 Ruski tečaj Društva za kulturno sodelovanje Slovenije s SZ (21. lekcija) — 6.50 Ruski pesi — 7 Radijski kolektor, iz današnjih časopisov, objave — 7.15 Komorna glasba — 7.30 Napoved časa, poročila — 7.45 Slovenske narodne — 12.30 Napoved časa, poročila — 12.45 Zabavna glasba, mali oglasi, objave — 13 Mozart: Simphonie concertante, izvaja (Karlo Rupel (violina), Gusto Cappone (viola), L. M. Škerjan (klavir) — 13.30 Kulturni pregled — 13.40 Lahek opoldanski spored — 14.10 Nekaj opernih samospevov — 14.30 Napoved časa, poročila, objava večernega sporeda — 14.45 Slovenske narodne poje Božo Grošelj, spremlja A. Stanko — 18 Pogovor s pionirji — 18.20 Jugoslovanske partizanske pesmi — 18.40 Igra saksofonist Srečko Dražil, pri klavirju Dana Perušek — 19 Radijski dnevnik — 19.10 Igra orkester pod vodstvom Aleksandra Cfasmana — 19.30 Napoved časa, poročila — 19.45 Zabavna glasba, mali oglasi, objave — 20 Predavanje — 20.10 Operni večer, sodeluje tenorist Mirko Bradjnik in orkester Slovenske filharmonije pod vodstvom dirigenta Alberta Dermotja — 21 Iz komornih del Aleksandra Borodina, sodelujejo A. Dermelj, Jelka Stančičeva, Srečko Zalokar, Cenda Sedlbauer, Marjan Lipovšek (odlaga ob 60 letnici smrti), uvodna beseda dr. Valens Vodusek — 21.45 Sovjetske vojaške pesmi — 22 Prenos vesti zvezne postaje Beograd — 22.15 Malo po svetu v glasbi — 22.40 Argentinski tangi.

DNEVNI SPORED ZA PETEK 27. FEBR.: 6 Budnice — 6.10 Poročila, objava sporeda, vremenska napoved — 6.30 Jutrnanja telovadba — 6.40 Ruski tečaj Društva za kulturno sodelovanje Slovenije s SZ (21. lekcija) — 6.50 Ruski pesi — 7 Radijski kolektor, iz današnjih časopisov, objave — 7.15 Komorna glasba — 7.30 Napoved časa, poročila — 7.45 Slovenske narodne — 12.30 Napoved časa, poročila — 12.45 Zabavna glasba, mali oglasi, objave — 13 Mozart: Simphonie concertante, izvaja (Karlo Rupel (violina), Gusto Cappone (viola), L. M. Škerjan (klavir) — 13.30 Kulturni pregled — 13.40 Lahek opoldanski spored — 14.10 Nekaj opernih samospevov — 14.30 Napoved časa, poročila, objava večernega sporeda — 14.45 Slovenske narodne poje Božo Grošelj, spremlja A. Stanko — 18 Pogovor s pionirji — 18.20 Jugoslovanske partizanske pesmi — 18.40 Igra saksofonist Srečko Dražil, pri klavirju Dana Perušek — 19 Radijski dnevnik — 19.10 Igra orkester pod vodstvom Aleksandra Cfasmana — 19.30 Napoved časa, poročila — 19.45 Zabavna glasba, mali oglasi, objave — 20 Predavanje — 20.10 Operni večer, sodeluje tenorist Mirko Bradjnik in orkester Slovenske filharmonije pod vodstvom dirigenta Alberta Dermotja — 21 Iz komornih del Aleksandra Borodina, sodelujejo A. Dermelj, Jelka Stančičeva, Srečko Zalokar, Cenda Sedlbauer, Marjan Lipovšek (odlaga ob 60 letnici smrti), uvodna beseda dr. Valens Vodusek — 21.45 Sovjetske vojaške pesmi — 22 Prenos vesti zvezne postaje Beograd — 22.15 Malo po svetu v glasbi — 22.40 Argentinski tangi.

DNEVNI SPORED ZA PETEK 27. FEBR.: 6 Budnice — 6.10 Poročila, objava sporeda, vremenska napoved — 6.30 Jutrnanja telovadba — 6.40 Ruski tečaj Društva za kulturno sodelovanje Slovenije s SZ (21. lekcija) — 6.50 Ruski pesi — 7 Radijski kolektor, iz današnjih časopisov, objave — 7.15 Komorna glasba — 7.30 Napoved časa, poročila — 7.45 Slovenske narodne — 12.30 Napoved časa, poročila — 12.45 Zabavna glasba, mali oglasi, objave — 13 Mozart: Simphonie concertante, izvaja (Karlo Rupel (violina), Gusto Cappone (viola), L. M. Škerjan (klavir) — 13.30 Kulturni pregled — 13.40 Lahek opoldanski spored — 14.10 Nekaj opernih samospevov — 14.30 Napoved časa, poročila, objava večernega sporeda — 14.45 Slovenske narodne poje Božo Grošelj, spremlja A. Stanko — 18 Pogovor s pionirji — 18.20 Jugoslovanske partizanske pesmi — 18.40 Igra saksofonist Srečko Dražil, pri klavirju Dana Perušek — 19 Radijski dnevnik — 19.10 Igra orkester pod vodstvom Aleksandra Cfasmana — 19.30 Napoved časa, poročila — 19.45 Zabavna glasba, mali oglasi, objave — 20 Predavanje — 20.10 Operni večer, sodeluje tenorist Mirko Bradjnik in orkester Slovenske filharmonije pod vodstvom dirigenta Alberta Dermotja — 21 Iz komornih del Aleksandra Borodina, sodelujejo A. Dermelj, Jelka Stančičeva, Srečko Zalokar, Cenda Sedlbauer, Marjan Lipovšek (odlaga ob 60 letnici smrti), uvodna beseda dr. Valens Vodusek — 21.45 Sovjetske vojaške pesmi — 22 Prenos vesti zvezne postaje Beograd — 22.15 Malo po svetu v glasbi — 22.40 Argentinski tangi.

DNEVNI SPORED ZA PETEK 27. FEBR.: 6 Budnice — 6.10 Poročila, objava sporeda, vremenska napoved — 6.30 Jutrnanja telovadba — 6.40 Ruski tečaj Društva za kulturno sodelovanje Slovenije s SZ (21. lekcija) — 6.50 Ruski pesi — 7 Radijski kolektor, iz današnjih časopisov, objave — 7.15 Komorna glasba — 7.30 Napoved časa, poročila — 7.45 Slovenske narodne — 12.30 Napoved časa, poročila — 12.45 Zabavna glasba, mali oglasi, objave — 13 Mozart: Simphonie concertante, izvaja (Karlo Rupel (violina), Gusto Cappone (viola), L. M. Škerjan (klavir) — 13.30 Kulturni pregled — 13.40 Lahek opoldanski spored — 14.10 Nekaj opernih samospevov — 14.30 Napoved časa, poročila, objava večernega sporeda — 14.45 Slovenske narodne poje Božo Grošelj, spremlja A. Stanko — 18 Pogovor s pionirji — 18.20 Jugoslovanske partizanske pesmi — 18.40 Igra saksofonist Srečko Dražil, pri klavirju Dana Perušek — 19 Radijski dnevnik — 19.10 Igra orkester pod vodstvom Aleksandra Cfasmana — 19.30 Napoved časa, poročila — 19.45 Zabavna glasba, mali oglasi, objave — 20 Predavanje — 20.10 Operni večer, sodeluje tenorist Mirko Bradjnik in orkester Slovenske filharmonije pod vodstvom dirigenta Alberta Dermotja — 21 Iz komornih del Aleksandra Borodina, sodelujejo A. Dermelj, Jelka Stančičeva, Srečko Zalokar, Cenda Sedlbauer, Marjan Lipovšek (odlaga ob 60 letnici smrti), uvodna beseda dr. Valens Vodusek — 21.45 Sovjetske vojaške pesmi — 22 Prenos vesti zvezne postaje Beograd — 22.15 Malo po svetu v glasbi — 22.40 Argentinski tangi.

DNEVNI SPORED ZA PETEK 27. FEBR.: 6 Budnice — 6.10 Poročila, objava sporeda, vremenska napoved — 6.30 Jutrnanja telovadba — 6.40 Ruski tečaj Društva za kulturno sodelovanje Slovenije s SZ (21. lekcija) — 6.50 Ruski pesi — 7 Radijski kolektor, iz današnjih časopisov, objave — 7.15 Komorna glasba — 7.30 Napoved časa, poročila — 7.45 Slovenske narodne — 12.30 Napoved časa, poročila — 12.45 Zabavna glasba, mali oglasi, objave — 13 Mozart: Simphonie concertante, izvaja (Karlo Rupel (violina), Gusto Cappone (viola), L. M. Škerjan (klavir) — 13.30 Kulturni pregled — 13.40 Lahek opoldanski spored — 14.10 Nekaj opernih samospevov — 14.30 Napoved časa, poročila, objava večernega sporeda — 14.45 Slovenske narodne poje Božo Grošelj, spremlja A. Stanko — 18 Pogovor s pionirji — 18.20 Jugoslovanske partizanske pesmi — 18.40 Igra saksofonist Srečko Dražil, pri klavirju Dana Perušek — 19 Radijski dnevnik — 19.10 Igra orkester pod vodstvom Aleksandra Cfasmana — 19.30 Napoved časa, poročila — 19.45 Zabavna glasba, mali oglasi, objave — 20 Predavanje — 20.10 Operni večer, sodeluje tenorist Mirko Bradjnik in orkester Slovenske filharmonije pod vodstvom dirigenta Alberta Dermotja — 21 Iz komornih del Aleksandra Borodina, sodelujejo A. Dermelj, Jelka Stančičeva, Srečko Zalokar, Cenda Sedlbauer, Marjan Lipovšek (odlaga ob 60 letnici smrti), uvodna beseda dr. Valens Vodusek — 21.45 Sovjetske vojaške pesmi — 22 Prenos vesti zvezne postaje Beograd — 22.15 Malo po svetu v glasbi — 22.40 Argentinski tangi.

DNEVNI SPORED ZA PETEK 27. FEBR.: 6 Budnice — 6.10 Poročila, objava sporeda, vremenska napoved — 6.30 Jutrnanja telovadba — 6.40 Ruski tečaj Društva za kulturno sodelovanje Slovenije s SZ (21. lekcija) — 6.50 Ruski pesi — 7 Radijski kolektor, iz današnjih časopisov, objave — 7.15 Komorna glasba — 7.30 Napoved časa, poročila — 7.45 Slovenske narodne — 12.30 Napoved časa, poročila — 12.45 Zabavna glasba, mali oglasi, objave — 13 Mozart: Simphonie concertante, izvaja (Karlo Rupel (violina), Gusto Cappone (viola), L. M. Škerjan (klavir) — 13.30 Kulturni pregled — 13.40 Lahek opoldanski spored — 14.10 Nekaj opernih samospevov — 14.30 Napoved časa, poročila, objava večernega sporeda — 14.45 Slovenske narodne poje Božo Grošelj, spremlja A. Stanko — 18 Pogovor s pionirji — 18.20 Jugoslovanske partizanske pesmi — 18.40 Igra saksofonist Srečko Dražil, pri klavirju Dana Perušek — 19 Radijski dnevnik — 19.10 Igra orkester pod vodstvom Aleksandra Cfasmana — 19.30 Napoved časa, poročila — 19.45 Zabavna glasba, mali oglasi, objave — 20 Predavanje — 20.10 Operni večer, sodeluje tenorist Mirko Bradjnik in orkester Slovenske filharmonije pod vodstvom dirigenta Alberta Dermotja — 21 Iz komornih del Aleksandra Borodina, sodelujejo A. Dermelj, Jelka Stančičeva, Srečko Zalokar, Cenda Sedlbauer, Marjan Lipovšek (odlaga ob 60 letnici smrti), uvodna beseda dr. Valens Vodusek — 21.45 Sovjetske vojaške pesmi — 22 Prenos vesti zvezne postaje Beograd — 22.15 Malo po svetu v glasbi — 22.40 Argentinski tangi.

DNEVNI SPORED ZA PETEK 27. FEBR.: 6 Budnice — 6.10 Poročila, objava sporeda, vremenska napoved — 6.30 Jutrnanja telovadba — 6.40 Ruski tečaj Društva za kulturno sodelovanje Slovenije s SZ (21. lekcija) — 6.50 Ruski pesi — 7 Radijski kolektor, iz današnjih časopisov, objave — 7.15 Komorna glasba — 7.30 Napoved časa, poročila — 7.45 Slovenske narodne — 12.30 Napoved časa, poročila — 12.45 Zabavna glasba, mali oglasi, objave — 13 Mozart: Simphonie concertante, izvaja (Karlo Rupel (violina), Gusto Cappone (viola), L. M. Škerjan (klavir) — 13.30 Kulturni pregled — 13.40 Lahek opoldanski spored — 14.10 Nekaj opernih samospevov — 14.30 Napoved časa, poročila, objava večernega sporeda — 14.45 Slovenske narodne poje Božo Grošelj, spremlja A. Stanko — 18 Pogovor s pionirji — 18.20 Jugoslovanske partizanske pesmi — 18.40 Igra saksofonist Srečko Dražil, pri klavirju Dana Perušek — 19 Radijski dnevnik — 19.10 Igra orkester pod vodstvom Aleksandra Cfasmana — 19.30 Napoved časa, poročila — 19.45 Zabavna glasba, mali oglasi, objave — 20 Predavanje — 20.10 Operni večer, sodeluje tenorist Mirko Bradjnik in orkester Slovenske filharmonije pod vodstvom dirigenta Alberta Dermotja — 21 Iz komornih del Aleksandra Borodina, sodelujejo A. Dermelj, Jelka Stančičeva, Srečko Zalokar, Cenda Sedlbauer, Marjan Lipovšek (odlaga ob 60 letnici smrti), uvodna beseda dr. Valens Vodusek — 21.45 Sovjetske vojaške pesmi — 22 Prenos vesti zvezne postaje Beograd — 22.15 Malo po svetu v glasbi — 22.40 Argentinski tangi.

DNEVNI SPORED ZA PETEK 27. FEBR.: 6 Budnice — 6.10 Poročila, objava sporeda, vremenska napoved — 6.30 Jutrnanja telovadba — 6.40 Ruski tečaj Društva za kulturno sodelovanje Slovenije s SZ (21. lekcija) — 6.50 Ruski pesi — 7 Radijski kolektor, iz današnjih časopisov, objave — 7.15 Komorna glasba — 7.30 Napoved časa, poročila — 7.45 Slovenske narodne — 12.30 Napoved časa, poročila — 12.45 Zabavna glasba, mali oglasi, objave — 13 Mozart: Simphonie concertante, izvaja (K